

Știința

Organ al Comitetului Central al P.M.R.

Anul XXXIV Nr. 6398 Sămbătă 3 octombrie 1964 6 PAGINI — 30 BANI

PE TEMELE ZILEI

MAGAZINELE ÎN NOUL SEZON

Toamna a intrat abia de curind în drepturile ei, dar pentru lucrătorii din comerț, pentru cei cărora le revine răspunderea buniei aprovizionării a populației, ea a început de mult. După ce au depozitat în depozite, articolele de îmbrăcăminte, de încălțăminte și alte produse industriale destinate sezonului rece au pornit spre magazine.

La direcțiile generale de resort din Ministerul Comerțului Interior, ca și la direcțiile comerciale din regiuni și orașe, se urmărește în aceste zile realizarea contractelor încheiate cu industria. Pondul de mărfuri este simțitor mai mare decât anul trecut, sortimentele sînt mai bogate, mai variate. Străduindu-se să-și îndeplinească una din principalele sarcini — aceea de a determina realizarea de către industrie a noi sortimente, de a promova în producție mărfuri calitative superioare — comerțul a contractat, în cadrul cantităților sporite de paltoane, costume, încălțăminte etc., pe lângă mărfurile „clasice”, numeroase modele cu o linie modernă, pe gustul cumpărătorilor. Industria s-a angajat, între altele, să livreze mai multe confecții fine și articole de galanterie; urmează să sosească și variate țesături de iarnă din bumbac — dîftine, barcheturi, plușuri etc. Potrivit angajamentelor asumate de producători, vor ajunge în rafturi, pînă la sfîrșitul acestui an, și unele din sortimentele noi ale bunurilor de consum prezentate la Expoziția realizărilor economice naționale.

E de la sine înțeles că a face față cerințelor de sezon înseamnă a acționa operativ în toate verigile din circuitul aprovizionării. Cumpărătorii își mai amintesc că doar vifornița întîrziată care s-a abătut în pragul primăverii asupra Capitalei, a putut justifica într-un fel prezența bogată în magazine a tricotelor groase de lînă, care nu s-au găsit în cantități suficiente în lunile de iarnă. După cum dovedește vizitarea unor magazine, unele deficiențe de acest fel par să se repete; în timp ce unele vitrine nu și-au schimbat încă înfățișarea estivală, altele au făcut saltul direct spre miezul iernii; se resimt goluri la unele mărfuri de toamnă. Spre evitarea unor asemenea situații trebuie să se îndrepte atît eforturile comerțului, cît și cele ale industriei de a realiza un fond de mărfuri, chemată să se adapteze cu maximum de operativitate oricăror cereri justificate primite din partea comerțului. În momentul de față, de exemplu, este

cazul să se pună un accent deosebit pe aprovizionarea cu unele sortimente de confecții, tricotele și încălțăminte din piele și cauciu. Fiește că nu e totuși dacă aceste articole vor fi date pe piață masiv la sfîrșitul semestrului, în loc să fie trimise spre magazine treptat, ritmic, în raport cu cerințele. Contractele între fabrici și organizațiile comerciale pot fi socotite îndeplinite doar atunci cînd și termenele de livrare sînt respectate riguros.

În categoria mărfurilor de sezon intră și un larg sortiment de bunuri gospodărești, începînd de la becuri și borcane pînă la mașini de gătit și încălzit, burlane sau lopeți. O bună parte a acestor mărfuri este destinată magazinelor sătești. La sobele de încălzit emaliate și din fontă, la tuceria comercială, la lopeți, se semnalează însă că necesarul nu este în întregime acoperit; cit privește burlanele, coturile și cupetoarele țărănești — solicitat intens în această perioadă — e de menționat de ce o bună parte din cantitățile destinate regiunilor Cluj și Oradea au fost scoase din producție de către fabricile Ministerului Industriei Ușoare „Metalica” Oradea și „Metalurgica” Cluj.

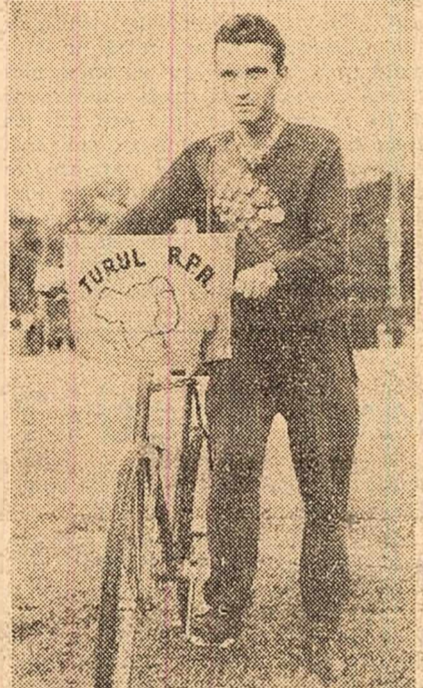
O cerință actuală în legătură cu mărfurile noului sezon: organizarea judicioasă a desfacerii. În toate orașele să fie lărgite punctele de vânzare a articolelor cel mai mult solicitate, regrupîndu-se forțele lucrătorilor din magazine în așa fel încît să se asigure deservirea operativă, evitîndu-se crearea de aglomerări nejustificate.

Zonele și localitățile îndepărtate, a căror aprovizionare este mai anevoioasă în lunile de iarnă, trebuie să se bucure de o atenție deosebită. Spre Delta se îndreaptă în momentul de față importante cantități de produse industriale de larg consum. Asemenea pregătiri se fac în centrele forestiere și în alte localități din țară. Organelor locale din regiunile unde există astfel de zone și localități le revine răspunderea de a urmări îndeplinirea integrală a planurilor de aprovizionare pînă la datele stabilite, de a asigura depozitarea și desfacerea corespunzătoare a produselor de-a tîngul anotimpului friguros.

Cumpărătorii așteaptă din partea industriei și a comerțului ca în noul sezon activitatea de aprovizionare și deservire să se desfășoare la un nivel superior, pe măsura posibilităților și a exigențelor actuale.

Din toată țara A început recoltatul stufului

CONSTANȚA (coresp. „Știința”). De cîteva zile Delta Dunării cunoaște din nou freamătul obișnuit al campaniei de recoltare. În această campanie întreprinderea Rusca, Fardina, Sulina și Șoștea vor recolta 325 000 tone de stuf, cu aproape 100 000 tone mai mult decît anul trecut. Pentru o cit mai bună valorificare a zonelor stufoase s-au făcut noi amenajări prin care suprafața recoltabilă va crește, în acest an, cu încă 60 000 hectare. Lungimea canalelor a ajuns la 800 km, iar platformele de depozitare a stufului la 150 ha. Pentru ca această cantitate să fie strînsă într-un timp cit mai scurt, în toate unitățile a fost introdusă pe scară largă mecanizarea lucrărilor de recoltare, balotare și transport. Așa cum prevede planul Trusului de amenajare și valorificare a stufului din Tulcea, ritmul zilnic de recoltare în această campanie va fi de 2 000 tone. Încă din primele zile, cele 4 întreprinderi din Delta au recoltat aproape 6 000 tone de stuf.

Zilele trecute, pe velodromul Dinamo, amatori sportului cu pedale s-au strins în jurul tîrîndului sportiv Mircea Iftimiu, de la A. S. „Laminorul”-Roman, care face turul R. P. Romine pe o bicicletă de oraș. Acum el se află în drum spre capătul călătoriei, orașul Roman.

Agronomi promoția 1964

IAȘI (coresp. „Știința”). — Un număr de 112 ingineri agronomi și 28 ingineri hortiviteicoli, absolvenți ai Institutului Agronomic „Ion Ionescu de la Brad” din Iași, au fost repartizați în producție la gospodăriile agricole de stat și colective din țară. Mai bine de jumătate au plecat în unitățile agricole socialiste din regiunile Iași și Suceava.

Un nou tip de unități în alimentația publică

Refeasa de alimentația publică din Capitală se va mări cu un nou tip de unități, dotate cu utilaje moderne, așa-numitele „Bufet-bar” și „Cafea-bar”. În localuri existente — restaurantele „Constructorul”, „Ciresca” și berăria „Bulevard” de pe bulevardul 6 Martie, cofetăria „Tosca” din apropierea Teatrului de Operă și Baleț, magazinul de legume și fructe din b-dul Magheru nr. 42 — se fac serii de amenajări care vor schimba înfățișarea și profilul acestor unități.

Geo Bogza și i-ar fi pus sub ochi interlocutorului cîteva ascuțite rînduri, scrise cu treizeci de ani în urmă pe tema manualelor. Și chiar ar fi meritat să-i citească: „...5 lei înseamnă o piine. O piine e o zi de viață. Cîte pîini, cîte zile de viață smulge din casele sărace prețul manualelor didactice? Armeții se gîndesc. Tăblița: 4 pîini. Armeții e 10 pîini. Geografia: 8 pîini. Abecedarul: 7 pîini. E fantastic!” Cît de fantastică, însă, ar fi putut de atunci ideea de a distribui gratuit manualele școlare...
Așadar, ce era de necrezut în toată povestea? Evident, faptul că s-ar găsi astăzi un om care să nu știe aceste lucruri, la îndemîna ultimului școlar. Mi-am mîrșărit, deschiș, îndoiala.
— Uite că există. Întîmplarea s-a petrecut la Bibliotecă nr. 17. Solicitantul era profesor de limbă romanică și voia să cunoască metoda predării limbii materne la noi, fiindcă am uitat să-și spun — zîmbi povestitorul — că omul era un vizitator din străinătate.
V. PÎRVU

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT ÎN REGIUNEA GALAȚI

Importante porturi la Dunăre și, în același timp, orașe ale unei impenetrabile dezvoltări economice și urbanistice, Galați și Brăila de azi înfățișează privitorului chipul lor în noii din temelii. A rămas o amintire a trecutului, pe care generațiile mai tinere o află din povestirile celor vîrstnici și din cărți, imaginea întuneceată a acestor orașe în primii ani de după război, cu mormane de ruine și moloz, cu clădirii ciuruite și străzi sfîrtecate; după cum o amintire a rămas viața grea din trecut a oamenilor muncii de aici. Galați și Brăila prezintă astăzi vizitatorului noi și vaste întreprinderi industriale, dotate cu utilaje la nivelul tehnicii mondiale, mari cartiere și ansambluri moderne de clădiri, care produc o puternică impresie de prosepțime și tinerețe. Toate acestea sînt roade ale politicii partidului de construcție socialistă, ale eforturilor depuse de oamenii muncii gălățeni și brăileni în uzine, fabrici, pe șantiere.

În zilele de 29 și 30 septembrie, locuitorii celor două orașe dunărene au avut în mijlocul lor oaspeții dragi, tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Alexandru Bîrlădeanu, Gh. Gaston Marin, Gogu Rădulescu, Gheorghe Rădoi, ministrul industriei construcțiilor de mașini, Janos Fazekas, ministrul industriei alimentare, au fost însoții în cursul vizitei lor de tov. Constantin Scarlat, membru al C.C. al P.M.R., prim-secretar al Comitetului regional Galați al P.M.R., Constantin Dumitracu, președintele Comitetului executiv al Statului Popular regional Galați, și de alți reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat.

Encorate în rada portului Galați, ca două surori gemene, cu profilul lor masiv și elegant, cu corpul de comandă strălucind alb în razele soarelui de septembrie, navele „Galați” și „Constanța”, adevărați pionieri ai pescuitului nostru oceanic, au constituit primul obiectiv al vizitei. Pe bordul navei „Galați”, conducătorii de partid și de stat au fost întâmpinați de comandanții celor două vase, Nicolae Milu și Victor Orban, de ofițeri și echipaj.

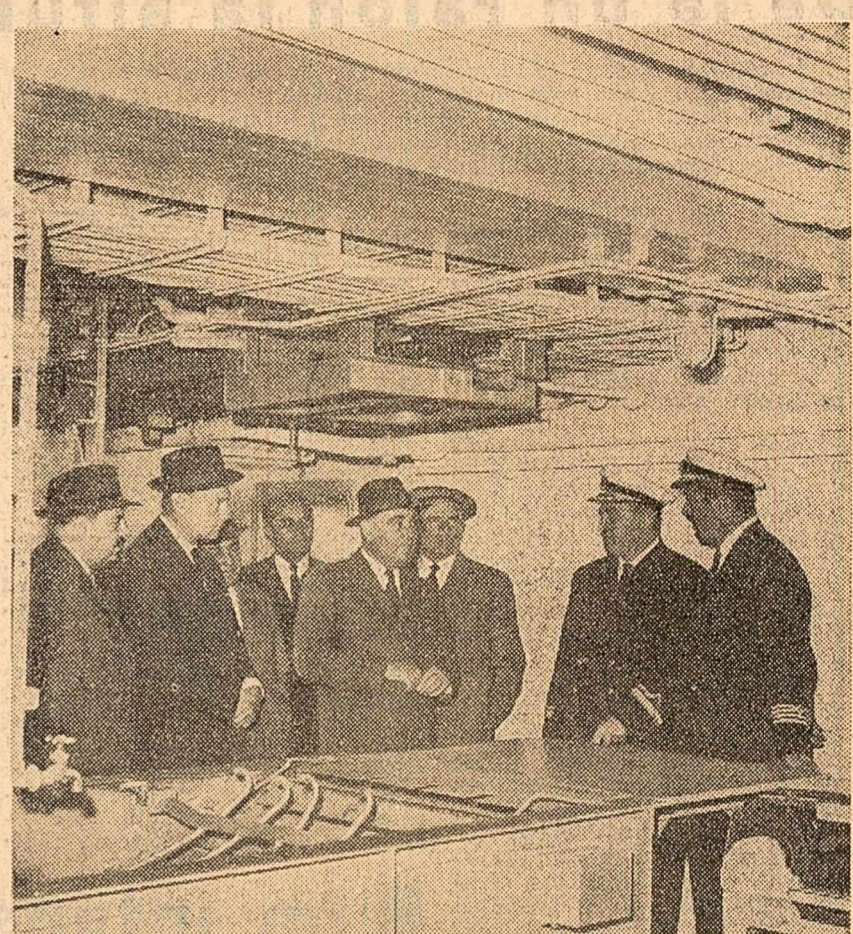
Oaspeților le-a fost prezentată cabina de comandă, cu timona electrică, pilotul automat, aparatul radar și celelalte aparate și instrumente care asigură navigația pe orice mări și oceane și în orice condiții atmosferice. Comandanții navelor raportează că, de la ieșirea din șantierul naval japonez Hitachi-Osaka, unde au fost executate, vasul „Galați” a străbătut peste 25 de mii de mii de mile marine, iar vasul „Constanța” peste 32 mii de mii de mile marine, comportîndu-se în mod excepțional. În timpul vizitării stației de radiotelegrafie, înzestrată cu aparate de mare precizie, tovarășul Ion Brezoianu, șef al stației și secretar al organizației de partid de pe vas, i-a informat pe oaspeți că, datorită excelenței cu care funcționează stația, a putut fi evitat, în nordul Oceanului Pacific, cicloulul Katy, care venea din direcția Nord-Vest cu o viteză de 15 noduri.

Cu un deplasament de cîte 3 600 tone, navele „Galați” și „Constanța” posedă o mare autonomie de navigație. Avînd capacitatea de a depozita cîte 900 tone combustibil, cantități îndestulătoare de alimente și apă potabilă, fiecare dintre cele două vase poate naviga 130—140 zile — durata unei curse de pescuit — fără a fi nevoie să intre în vreun port pentru aprovizionare.

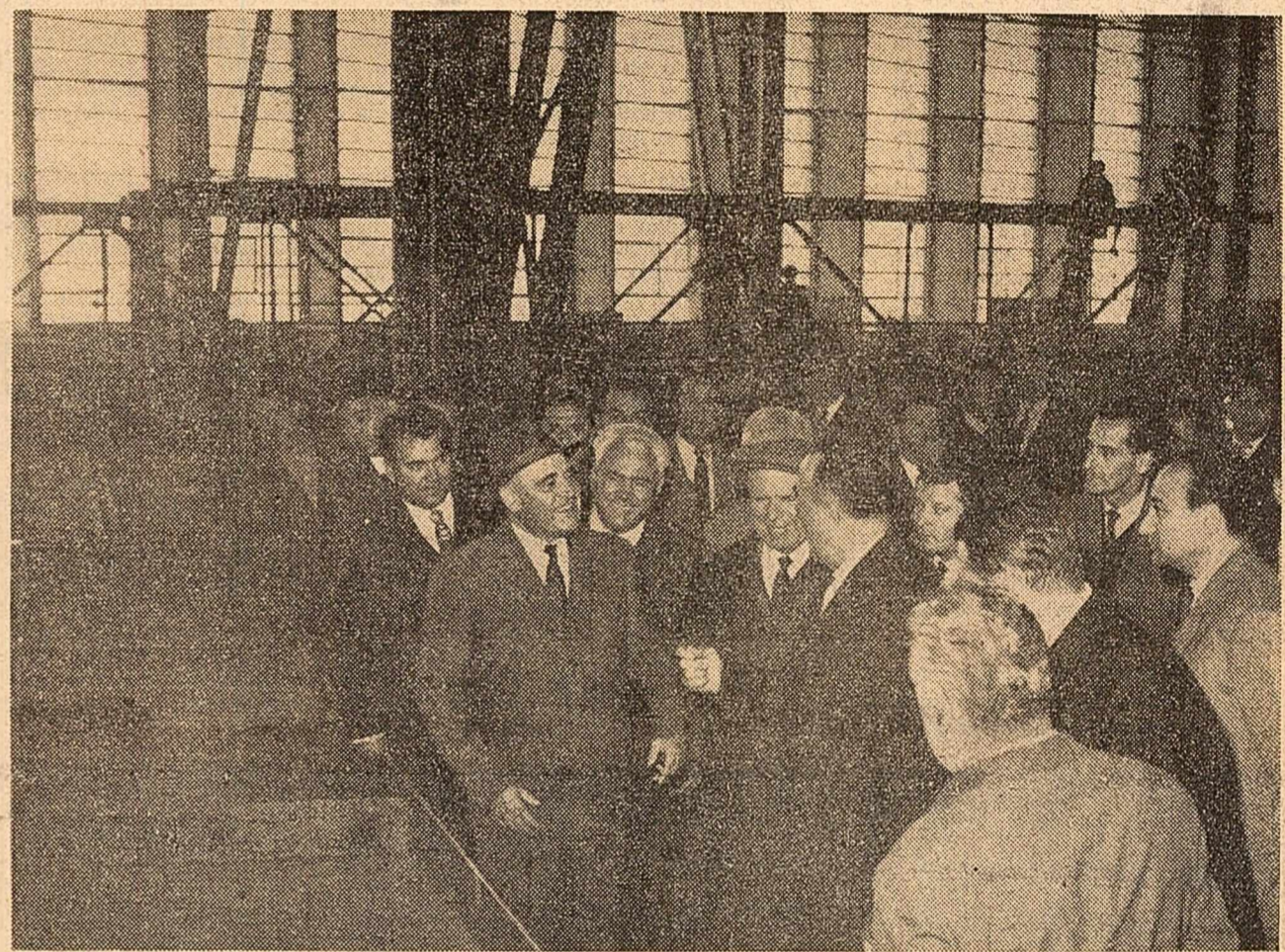
Navele „Galați” și „Constanța” sînt adevărate uzine plutitoare. Ca orice uzine, ele au diferite secții de producție și prelucrare. Prima este secția de pescuit. Această operație, care odinioară se executa manual, cu mari eforturi fizice, este în prezent în întregime mecanizată. Tracul — un năvod uriaș, lung de 70 de metri și lat de 36 de metri, fabricat dintr-un material plastic deosebit de rezistent — este lansat de vinciuri în ocean, pînă să ajungă pînă la o adîncime de 4—500 metri. Au fost cazuri — relatează membrii echipajului — cînd la o singură lansare s-au scos pînă la 5 vagoane de pește. Secția următoare este cea de preparare și filetare. Aici, instalații ultramoderne spală, jupoaie, filetează peștele. Următoarea etapă a procesului de

producție o constituie tunelele frigorifice, unde peștele este congelat rapid la —40° pentru a-și păstra neschimbate calitățile de gust și nutritive, întrucît ca ele celui proaspăt. Peștele se transportă apoi în depozitul frigorific, unde este păstrat pînă la întoarcerea în țară. O altă secție importantă este aceea care transformă deșeurile în făină de pește, produs de mare valoare pentru zootehnie. Dintr-o singură cursă de pescuit nava poate aduce 900 tone de pește congelat, întreg sau filetat, 350 tone făină și 35 tone ulei de pește.

Comandanții celor două vase au relevat cu satisfacție comportarea excelentă a echipajelor în prima lor cursă de pescuit, care a constituit o adevărată școală de însușire a unei profesii noi, necunoscute pînă acum în țara noastră — pescuitul oceanic. Personalul marinăresc, tehnic și de pescuit al fiecărei nave este alcătuit din 85 de oameni, dintre care o bună parte cu o înaltă calificare — ingineri tehnologi, frigorifici, de pescuit. Toți membrii echipajelor — subliniază cei doi comandanți — s-au arătat în această primă cursă la înălțimea misiunii încredințate, au înfruntat cu curaj și iscusită greutate unele călătorii la mare distanță, pe un ocean și în condiții atmosferice necunoscute lor pînă atunci, dînd dovadă de o înaltă conștiință patriotică. Ei sînt gata

În secția de preparare și filetare a peștelui de pe nava „Galați”

Printre muncitorii și tehnicienii de pe șantierul combinatului siderurgic din Galați

să pornească într-o nouă cursă de pescuit spre a aproviziona țara noastră cu noi cantități de pește oceanic, extrem de hrînit, de făină și ulei de pește.

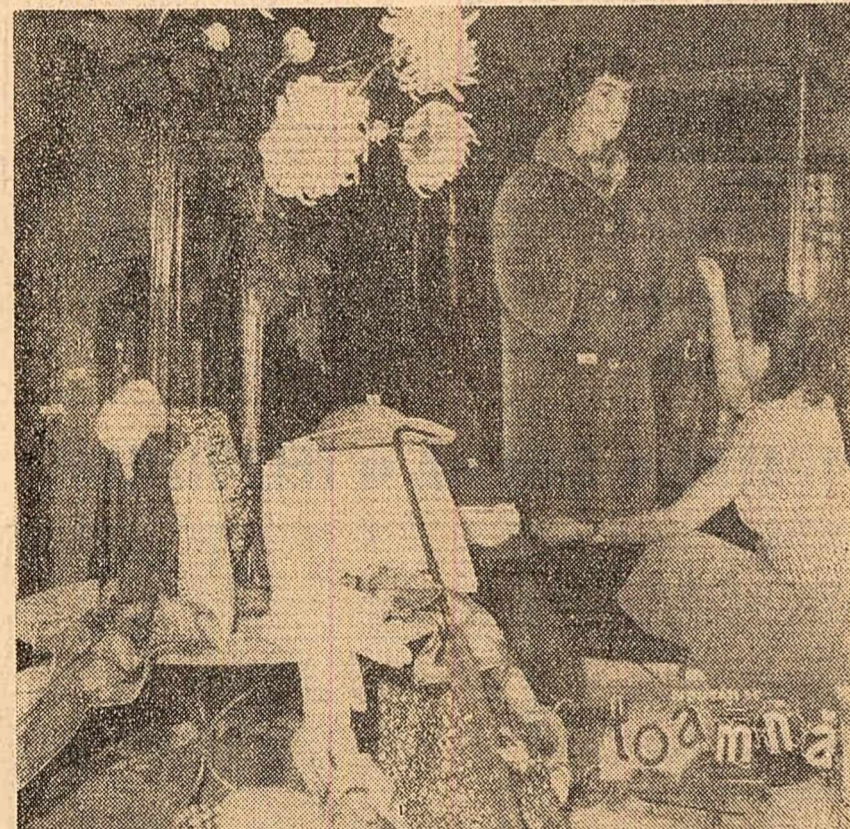
În timpul vizitei au fost prezentate mostre din diferite specii de pești pescuți în Marea Bering și în nordul Pacificului: cod, biban de mare, stăvride, pește roșu, paltus, peștele Thai etc. Aceste specii sînt foarte gustoase; multe dintre ele se aseamănă cu cele din apele noastre și pot fi preparate în cele mai felurite moduri.

Victor BÎRLĂDEANU

(Continuare în pag. V-a)

La fabrica de fibre din celuloză din cadrul complexului chimic Brăila

Toamna... în vitrină (La magazinul universal „București”) Foto: M. Cioe

INSTANTANEE

PREȚUL: GRATUIT

Cineva mi-a relatat un fapt care mi s-a părut, pînă la un anumit punct, nevroșism.
Un bărbat între două vîrste a intrat într-o librărie din centrul Capitalei și a cerut un abecedar. I s-a răspuns politicos că unitatea nu sînt astfel de cărți. Clientul s-a interesat atunci la care altă librărie ar putea găsi manualul. I s-a răspuns, cu aceeași politețe, că nu va găsi abecedarul în nici o librărie. Clientul s-a arătat surprins: Cum, nu se tipăresc abecedare? După ce învață copiii? Și mai surprins, dar plin de tact profesional, librărul i-a explicat că astfel de cărți nu se vînd fiindcă nu se cumpără — și nu se cumpără pentru simplul motiv că se distribuie gratuit. Dar nu în librării, ci în școli. Poate dacă clientul se va adresa unei școli...
Încă neconvins, bărbatul pornit

în căutarea abecedarului a întrebat căror copii și după ce criterii li se distribuie după manuale. După unii criterii că sînt școlari și că toți copiii de la clasa întâia la a opta se bucură de acest drept. La acest început de on — a adăugat librărul — s-au distribuit astfel peste 20 de milioane de cărți școlare. Uimit, clientul a clătinat din cap: O avere! Om bine informat, librărul a ținut să confirme: Intr-adevăr, vreo sută și ceva de milioane lei.

Ce părea de necrezut în tot acest fapt, relatat cu lux de amănunte? Buna informare și răbdarea librărilor de a angaja o discuție de discuție? În fond, o librărie e și un loc unde se schimbă idei... Nu m-ar fi mirat nici dacă urezăm că în totul conversații custodele cărților ar fi tras din raft un volum mai vechi al lui

O acțiune care se extinde

SIBIU (coresp. „Știința”). În toate fabricile și uzinele metalurgice din oraș și în regiunea Brașov se extinde acțiunea „Să lucrăm 2 zile pe lună cu scule economiste”. La Uzina „Independența” din Sibiu în majoritatea atelierelor și secțiilor prelucrătoare inițiativa este înscrisă ca obiectiv important în întrecerea socialistă. Numărul muncitorilor de la această uzină, care lucrează mai mult de 2 zile pe lună cu scule economiste, a crescut cu aproape 70 față de anul trecut. Valoarea burghiilor, cuțitelor, alezoarelor, calibrelor și matritelor economiste anul acesta este de peste 174 000 lei. Rezultate deosebite s-au obținut în secțiile mecanică III și sculptură. Aici, la fiecare 5 muncitori, 2 economisesc scule pentru cel puțin 2 zile de lucru pe lună, iar frezorul Nicolae Man, strungarul Ion Hurubeanu și alții lucrează, în fiecare lună, cîte 4—6 zile cu scule economiste.

Pe glob în 24 de ore

CAIRO: Definitivarea ordinii de zi a Conferinței la nivel înalt

Vineri au fost reluate ședințele secrete ale miniștrilor afacerilor externe ai țărilor neangajate, întruniri la Cairo pentru a defini ordinea de zi a Conferinței la nivel înalt, ce urmează să înceapă la 5 octombrie. Un purtător de cuvînt al conferinței a anunțat că ordinea de zi a fost în întregime adoptată. Primul punct al ordinii de zi este intitulat „Discuții generale asupra situației internaționale”. Cel de-al doilea punct se subdivide în mai multe probleme ca: coexistența pașnică, problema colonialismului, discriminarea rasială, rezolvarea diferendurilor fără a recurge la amenințări sau forță, dezarmarea generală și totală, problema pactelor militare și a bazelor

străine precum și probleme privind rolul O.N.U. și executarea rezoluțiilor adoptate de către aceasta. Un alt punct este intitulat „Dezvoltarea și cooperarea economică; efectele dezarmării asupra dezvoltării economice mondiale. Conferința Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare”.

Naționalizări în Algeria

La Alger s-a dat publicității un decret potrivit căruia numeroase proprietăți imobiliare și magazine au fost naționalizate. În cursul zilei de joi au fost naționalizate o sută de bunuri imobiliare și magazine din Alger, 18 magazine din Bpida, 7 din Hadjout și trei din Boufarik. De asemenea, cenzura pentru ziarele din Guayaquil. Potrivit agenției France Presse, guvernul intenționează să închidă, de asemenea, școlile și universitățile.

Instituirea legii marțiale la Guayaquil

Autoritățile ecuatoriene au instituit legea marțială în orașul Guayaquil, principalul oraș din această țară, ca urmare a unei mișcări de protest din partea cercurilor politice și financiare locale împotriva unui decret care instituie o nouă reformă fiscală. Poliția a arestat șapte persoane, printre care fostul președinte al țării, Camillo Ponce Enriquez, și liderul partidului liberal, Pedro Jose Arleta. Patru stații locale de radio au fost închise, fiind instaurată, totodată, cenzura pentru ziarele din Guayaquil. Potrivit agenției France Presse, guvernul intenționează să închidă, de asemenea, școlile și universitățile.

LA SEMĂNATUL GRÂULUI

De la un raion la altul

In regiunea Suceava se lucrează din plin la semănatul culturilor de toamnă. Pentru a afla măsurile luate de consiliul agricol regional, privind buna desfășurare a acestor lucrări, corespondentul nostru pentru regiunea Suceava, Nistor Tulcu, a adresat câteva întrebări tov. ing. SAMUIL BARBĂ, vicepreședinte al consiliului agricol regional.

— Pină la 1 octombrie, în regiunea Suceava, au fost însemnate cu cereale de toamnă 45.151 ha din care cu grâu și seară 38.054 ha. Ce măsuri au fost întreprinse de consiliile agricole pentru executarea însemnărilor de toamnă în perioada optimă și într-un timp cât mai scurt?

Pe baza recomandărilor date de Consiliul Superior al Agriculturii au fost stabilite măsuri concrete, diferențiate, în funcție de specificul fiecărei zone și chiar al fiecărei gospodării colective. S-au fixat soiurile de grâu ce se vor cultiva, cantitățile de seminte, timpul de însemnare, plantele premergătoare, dozele de îngrășăminte etc.

Întreaga cantitate de semință existentă a fost condiționată până la 15 septembrie. Mult mai devreme decât în anul trecut au fost trimise probe la laborator pentru stabilirea puterii de germinație a semintelor. Pe baza rezultatelor obținute la laborator s-au stabilit cantitățile de semințe ce trebuie schimbate. O atenție deosebită s-a dat pregătirii parcului de tractoare și mașini agricole, repartizării lor pe gospodării în funcție de volumul de lucrări.

Gospodăriile colective au fost aprovizionate din timp cu substanțe chimice pentru tratarea grâului. Deoarece în multe gospodării colective nu au existat porzolatoare, în anul trecut s-au înțeles să se facă în mod necorespunzător. Pentru a înlăuna aceste deficiențe s-a luat măsura confectionării pe plan local a unor porzolatoare din butoaie vechi. În toamna aceasta s-a prevăzut, de asemenea, fertilizarea a 45.000 ha din care 20.000 pentru cultura grâului. Până în prezent au fost aplicate îngrășăminte naturale și chimice pe 25.000 ha din suprafețele care urmează să fie însemnate cu grâu, depășindu-se planul cu 5.000 ha.

Deși timpul este înaintat și însemnările trebuie să se desfășoare din plin, până în prezent nu s-au schimbat decât 1.200 tone semințe. În unele raioane ca Dorohoi, Botoșani și Săveni s-au schimbat cantități foarte mici față de necesitățile unităților. Care este cauza acestor întârzieri?

— Într-adevăr aceste lucrări sînt întârziate. Vina o poartă în primul rînd consiliile agricole raionale care

scurt însemnările, 50 la sută din suprafața destinată însemnării cu grâu și alte culturi de toamnă au fost amplasate după premergătoare timpurii și după ploaie. Recoltarea porumbului de pe suprafețele ce urmează a fi însemnate cu grâu se va face cu prioritate.

În raioanele Fălticeni, Dorohoi și Rădăuți, unde iarna vine mai timpuriu, însemnările au început la 10 septembrie, realizându-se până în prezent 41,8 la sută, 38 la sută și respectiv 35 la sută, din suprafețele planificate. În aceste raioane, de la data începerii însemnărilor au existat condiții optime de lucru (umiditate, teren bine pregătit, semințe etc.). Și în raioanele de șes s-a trecut cu toate forțele la semănat. Avem convingerea că în jurul datei de 20 octombrie planul însemnărilor de toamnă va fi îndeplinit.

Din controlul făcut pe teren de membrii consiliilor agricole regionale și raionale rezultă că anul acesta se dă o mai mare atenție calității lucrărilor. Așa stau lucrurile la gospodăriile colective Rotunda, Fintinele, Răușeni, din raionul Fălticeni, Arborea, Calafindești, Grănicești, raionul Rădăuți, și altele, unde inginerii, brigadierii de cîmp și șefii brigăzilor de tractoare controlează zilnic pregătirea patului germinativ și calitatea semănatului.

— Regiunea noastră, față de alte regiuni ale țării, are condiții deosebite prin faptul că este situată mai în nord, unde toamnele sînt mai scurte. Plouile abundente din ultima vreme au întârziat vegetația culturilor. Pentru a avea totuși posibilitatea să executăm într-un timp

Ritm intens în toate unitățile agricole

Corespondentul nostru pentru regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, Deaki Lorand, a adresat câteva întrebări tov. inginer VIOREL PAȘĂ, vicepreședinte al Consiliului agricol raional Tîrgu Mureș, în legătură cu desfășurarea lucrărilor agricole de toamnă și în special cu semănatul grâului. Redăm răspunsurile primite.

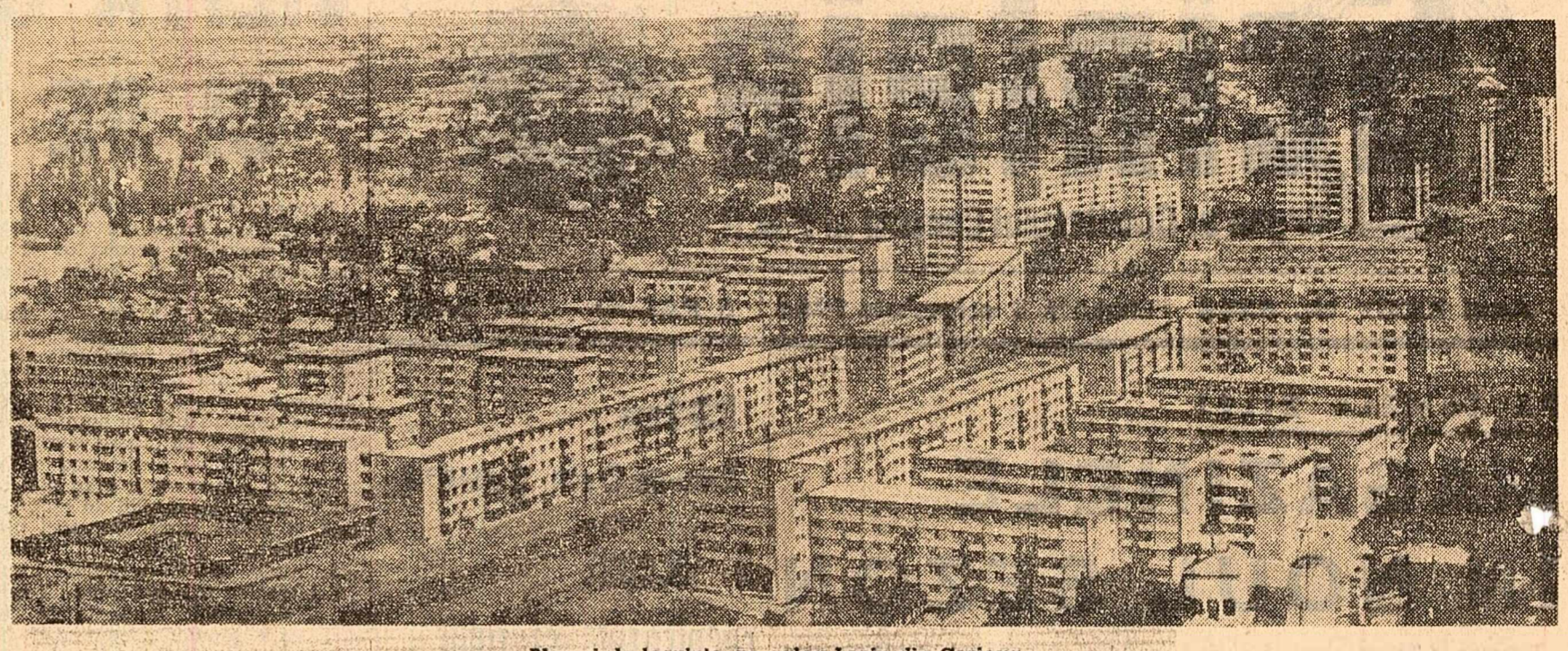
Consiliul agricol raional a analizat amănunțit aspectele legate de cultura grâului, stabilind o serie de măsuri privind organizarea muncii, respectarea întocmai a tuturor factorilor agronomici de care depinde realizarea unei producții sporite. În această toamnă datorită întârzierii în vegetația a porumbului, atenția noastră s-a îndreptat spre găsirea celor mai bune soluții de amplasare a grâului. De câteva zile s-a trecut cu toate forțele la semănat.

Lucrările de pregătire a terenului și semănatul grâului nu se desfășoară în mod ritmic în toate gospodăriile colective. Principala cauză a rămîinerii în urmă constă în târîgînarea recoltării sfeclei de zahăr, a cartofilor și a altor culturi premergătoare. Nici mijloacele de transport din cele două S.M.T.-uri din raion și atelele de care dispun gospodăriile nu sînt folosite cu întreaga lor ca-

pacitate. În strînsă colaborare cu C.F.R.-ul și I.R.T.A. consiliul agricol raional a luat măsuri pentru îmbunătățirea folosirii mijloacelor de transport.

De curînd consiliul agricol raional a analizat situația fiecărei gospodării colective privind posibilitățile de desfășurare a campaniei de însemnări. Concluziile care au rezultat de aici au arătat importanța unei îndrumări diferențiate și operative a unităților agricole.

Gospodăria colectivă din Pășăreni a fost sprijinită în întocmirea unui grafic de folosire a atelelor. La Troița, Iedu și alte gospodării colective s-au dat indicații practice privind tratarea și condiționarea semintelor. La gospodăria colectivă din Bordoșiu, rămasă în urmă cu pregătirea terenurilor, au fost trimise 4 tractoare pentru executarea arăturii și semănatului.

Blocuri de locuințe pe călea Lenin din Craiova

P E T E M E Ș C O L A R E

Bunurile școlii și educația copiilor

Este o adevărată încetinire să privești noile localuri de școală construite, ca prelungirea în țară, și în cuprinsul raionului nostru. Clase mari, luminoase și spațioase, laboratoare, săli pentru profesori oferă condiții din cele mai bune pentru desfășurarea muncii de pregătire și educare a elevilor. Nu e greu să înțelegem bucuria elevilor și a dascălilor lor cînd se mută din școlile vechi în cele recent clădite.

Ca orice gospodării chibzuite, o dată instalată în casă nouă, conducerea de școli, învățătorii și profesorii din cele mai multe sate și comune se îngrijesc de întreținerea și păstrarea bunurilor de interes comun ale școlii. În primul rînd se străduiesc să-și deprimă pe elevi să păstreze curățenia, să nu strîcească să deteriorare mobilierul, materialul didactic. Și, dacă ne gîndim bine, acest aspect al muncii de educație este deosebit de important. Tînărul din societatea noastră socialistă trebuie să știe să respecte bunurile

publice, pentru realizarea cărora s-au cheltuit fonduri însemnate, multă muncă și strădanie colectivă. Pe alocuri, însă, această îndatorire de seamă a școlii este uitată de unele cadre didactice. Am să relatez și un caz concret.

Acți-vă, îngrijindu-ne de pregătirea școlilor pentru noul an de învățămînt, am alcătuit o comisie care să verifice starea localurilor de școli spre a stabili unde să se facă reparații sau lucrări de renovare. Am vizitat aproape toate clădirile din raion. Ne-am oprit la Școala de opt ani din Pășești (director tov. Gheorghe Avram), dată în folosință anul trecut. Deseși, nici nu se cunoștea că acolo învățaseră zi de zi elevii. Clădirea era altă de bine întreținută încăl n-au mai fost necesare decât lucrări minore de curățenie. Nu prea departe de aici se află altă școală, amintită în același timp cu cea amintită — Școala de opt ani din Roștii-Cueni (director tov. Vasile Vilcoaci). După

LISTA

cu terminațiile numerelor cîștigătoare și procentele de cîștiguri la librerie de economii C.E.C. cu cîștiguri, țesite la sorti la tragerea din trimestrul III.1964

Nr. crt.	Terminațiile numerelor cîștigătoare	Procentele de cîștig
1	702	250%
2	073	200%
3	434	100%
4	236	50%
5	032	25%
6	149	25%
7	198	25%
8	232	25%
9	324	25%
10	581	25%
11	607	25%
12	627	25%
13	872	25%
14	934	25%
15	946	25%

Calcularea și înscrierea cîștigurilor în librerie se fac de către casele raionale de economii, după normele stabilite prin regulament.

Lista de cîștiguri în obiecte

la depunerile pe librerie de economii cu dobînda și cîștiguri TRAGEREA PENTRU TRIMESTRUL III.1964

Nr. cîștig.	Nr. librerie cîștigător	Valoarea cîștigurilor	
		parțială	totală
1	5.133	10.000	
1	46.782	10.000	
1	115.886	10.000	
1	156.772	10.000	
1	410.817	10.000	
1	549.649	10.000	
1	574.282	10.000	
1	628.210	10.000	
1	692.296	10.000	
1	912.780	10.000	
1	981.397	10.000	
1	1.038.656	10.000	
1	1.238.399	10.000	
1	1.312.547	10.000	
1	1.445.535	10.000	
1	1.676.431	10.000	
	Terminația libr. cîștigător		160.000
17	22.544	5.000	
17	65.645	5.000	170.000
170	9.631	2.000	340.000
170	6.663	1.000	
170	8.222	1.000	940.000
170	4.996	500	
170	5.623	500	
170	1.111	500	
170	8.117	500	840.000
	Total cîștiguri în obiecte:		1.350.000

Obiectele se vor ridica de la casele raionale de economii de care depinde unilitate care au emis libreriele cu dobînda și cîștiguri țesite la sorti. Diferențele în plus sau în minus între valoarea obiectelor alee și valoarea cîștigurilor se lichidează în numerar, la înmînarea obiectelor.

Cum scriu elevii noștri?

Este un fapt cunoscut, asupra căruia deseori se revine în discuțiile pedagogice, că un scris cîlit, corect și rapid dezvoltă la elevi capacitatea de a-și îmbogăți și sistematiza cunoștințele. Deoarece deprinderea de a scrie frumos se formează în primii ani de școală, învățătorul îi revine sarcina importantă de a obișnui pe elev cu regulile grafice, de a-i cultiva aptitudinile.

În procesul învățării de către elevi a scrisului deosebitul rol este caracterizat prin aceea că atenția elevului este concentrată asupra elementelor literale, respectării regulilor în legătură cu poziția corpului în bancă, coordonării mișcărilor, folosirii penței și a calculatorului, în etapa abecedară, atenția este reținută de execuția corectă a literelor, în timp ce respectarea regulilor tehnice intră în obișnuință treptat; cea de-a treia etapă scrierii neîntrerupte, cînd atenția elevului este concentrată asupra legăturii corecte a literelor într-un cuvînt. Cunoscință aceste etape obligatorii în procesul scrierii, sintem de acord că încă din clasa I elevii să se familiarizeze cu folosirea tocului, a penței, a cernelei și nicicum în etapele ulterioare, cînd atenția copilului este reținută de

execuția corectă a literelor, de scrierea cuvintelor.

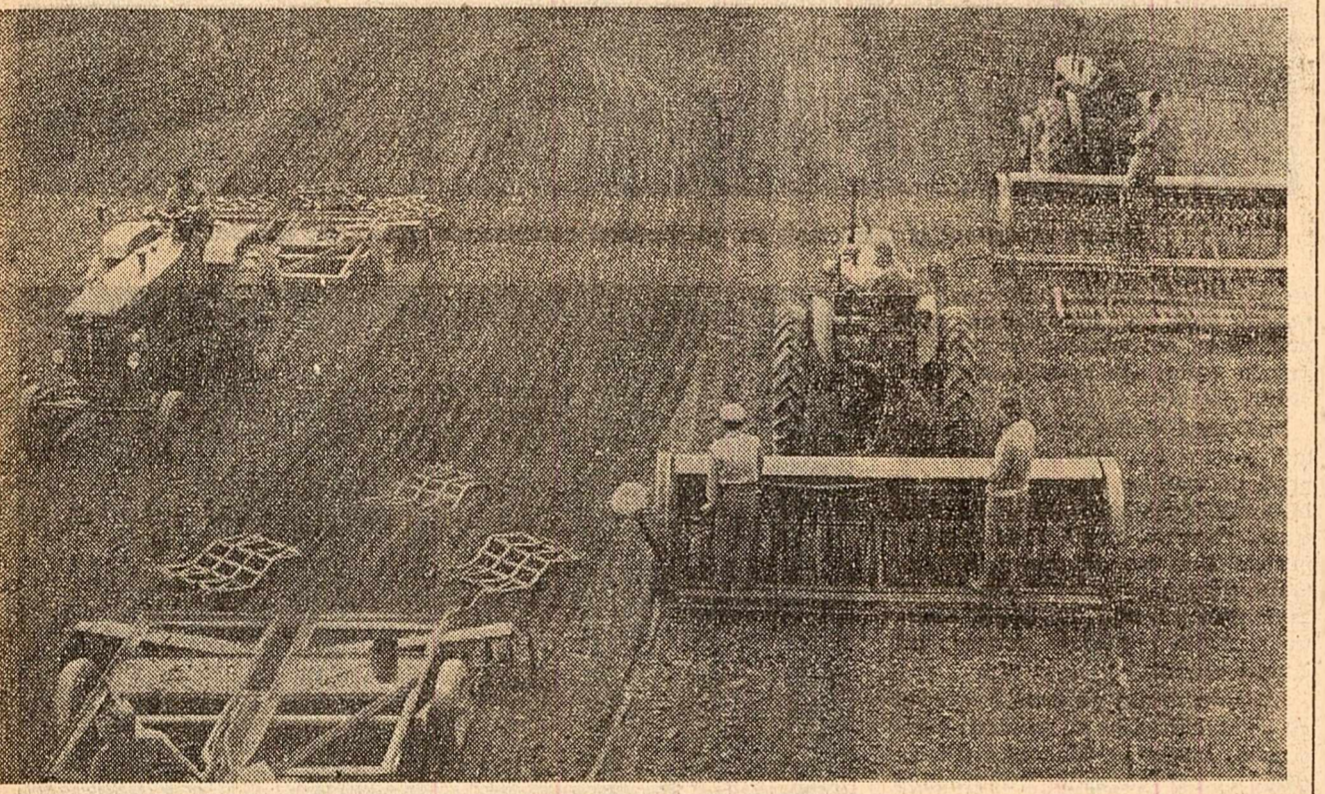
Cum se realizează acest proces în practica pedagogică? În timpul primelor trei clase se folosește caietul cu liniatură specială tip 1, 2, 3, iar în clasa a IV-a se introduce caietul de dictandă, scrierea rapidă fiind local scrierii în loc. Totuși, într-un mare număr de cazuri, începînd din clasa a V-a scrierea elevului se deformează, transformîndu-se într-o înfățișare de somne greu de descîrțat. Tinerii nu pot lua noile corespunzătoare, întîmpină greutăți la dictări, lucrări scrise, pregătiri de teme etc. Sînt profesori care își exprimă nemulțumirea în legătură cu modul cum sînt pregătiti unii elevi în primele patru clase; unii învățători, dimpotrivă, afirmă că deprinderea scrierii corecte și frumos este pierdere de elevii în cauză după absolvirea clasei a IV-a.

Care este părerea mea pe care o exprim după ce m-am gîndit mult la această problemă? Începînd din clasa a V-a elevii trebuie să scrie mult mai repede decât pînă atunci, lor li se cere să urmărească explicită profesorilor și să le noteze concomitent; au nevoie, așadar, de o scriere bine formată. Or, aceasta nu se realizează în multe cazuri, deoarece folosirea caietelor

cu liniatură specială pînă în clasa a III-a înfrîmăză formarea scrierii frumoase și totodată rapid. În plus, scrierea pe caietele speciale lîinate vine în contradicție cu cea liberă, efectuată de elevi pe caietele de aritmetică chiar din clasa I.

Pe baza experienței mele la catedră pot spune că folosirea caietului de dictandă încă din clasa a II-a dă rezultate mai bune. Consider că un an de învățămînt — în clasa I — e suficient pentru folosirea caietului cu liniatură specială. După aceea, în clasele a II-a, a III-a și a IV-a, caietele cu linii obișnuite îi vor ajuta pe copii să-și consolideze deprinderile formate și, totodată, le vor oferi posibilitatea unui scris corespunzător cerințelor din clasele V—XII. Aplicînd metoda incante amintită în anul precedent la clasa a II-a, elevii mei, așadeni în clasa a III-a scriu cel puțin atît de caligrafic ca și colegii lor din alte clase, realizînd în plus deprinderea de a se exprima în scris într-un mod mai clar și mai rapid. Propun Ministerului Învățămîntului să studieze posibilitatea introducerii caietului de dictandă încă din clasa a II-a.

Marla TOMOȘIU
învățătoare emerită
Școala medie „Emil Racoviță”
din București

La gospodăria colectivă Ciolpani, regiunea București, se lucrează din plin la pregătirea terenului și semănat

Lucrările agricole în dezbaterea comitetului raional

BRAȘOV (coresp. „Științei”). — O bună parte din suprafețele agricole ale raionului Sîntu Gheorghe cultivate cu cartofi și sfecă de zahăr vor fi însemnate anul acesta cu grâu de toamnă. La indicația comitetului raional de partid și a consiliului agricol raional în toate gospodăriile agricole colective au fost luate măsuri pentru strîngerea la timp a culturilor de toamnă și pregătirea, în condiții agronome corespunzătoare, a terenurilor care vor fi semănate cu grâu.

Zilele acestea, comitetul raional de partid a analizat stadiul lucrărilor în cadrul unei ședințe cu activităților de partid și ai organizațiilor de bază, precum și deficiențele existente încă în acest domeniu. Consistă în a fi totuși înaintat și mai ridică dacă în întocmirea referatelor s-ar fi manifestat mai multă grijă pentru legarea lor de aspecte concrete ale activității pe șantier. (După ziarul „Secera și ciocanul”).

Răspîndirea experienței înaintate în munca de partid

PITEȘTI. Pentru generalizarea experienței înaintate acumulate de unele organizații de bază în munca politico-organizatorică privind

INFORMAȚII DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR DE PARTID

antrenarea constructorilor la îndeplinirea sarcinilor de plan la toți indicatorii, comitetul de partid de la hidrocentrala „16 Februarie” de pe Argeș a organizat recent o conferință la care au participat membrii birourilor organizațiilor de bază, propagandiștii ai cercurilor și cursurilor învățămîntului de partid și numeroși alți membri de partid. După prezentarea unor referate s-au purtat ample discuții în cadrul cărora au fost scoase în evidență metodele bune folosite de organizațiile de bază, precum și deficiențele existente încă în acest domeniu. Consistă în a fi totuși înaintat și mai ridică dacă în întocmirea referatelor s-ar fi manifestat mai multă grijă pentru legarea lor de aspecte concrete ale activității pe șantier. (După ziarul „Secera și ciocanul”).

— Comitetul de partid din cadrul gospodăriei colective din comuna Șona, raionul Tîrnăveni, se îngrijește îndeaproape de pregătirea noului an școlar în învățămîntul agrozootehnic. Comitetul de partid

Pregătiri pentru învățămîntul agrozootehnic de masă

TG. MUREȘ. (coresp. „Științei”). — Comitetul de partid din cadrul gospodăriei colective din comuna Șona, raionul Tîrnăveni, se îngrijește îndeaproape de pregătirea noului an școlar în învățămîntul agrozootehnic. Comitetul de partid

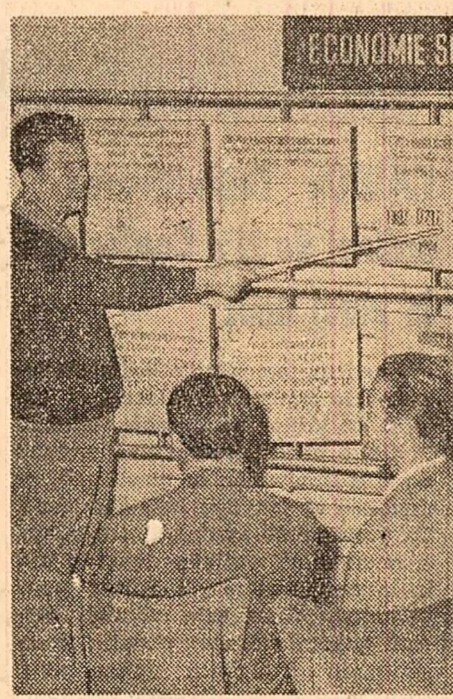
în bună măsură creșterea producției agricole vegetale și animale.

Lectorii lor s-au dat îndrumări privitoare la predarea de lecții interesante, strîns legate de specificul și de sarcinile actuale ale gospodăriei. Un colectiv condus de inginerul gospodăriei s-a îngrijit de completarea materialului intuitiv pentru cercuri (planșe, ilustrații, probe de plante etc.) și de organizarea unei mici expoziții agricole.

Sprijin tinerilor muncitori

CRAIOVA (coresp. „Științei”). — Cu cîtva timp în urmă, la Uzina de mașini agricole „7 Noiembrie” din Craiova au fost repartizati să lucreze aproape 50 de absolvenți ai școlilor profesionale. Din primele zile de la sosirea lor, organizațiile de bază s-au îngrijit ca noii absolvenți să se familiarizeze cu activitatea de producție, cu viața uzinei. Mai mulți membri de partid, muncitori cu înaltă calificare, ca Gheorghe Vilceanu, Florea Lepădașcu, Mihai Cirolgea și alții au primit sarcina să se ocupe, fiecare la locul de muncă, de cite 1—2 absolvenți pentru a-i ajuta să-și îmbogățească cunoștințele profesionale. În secțiile turnătorie, scularie mecanică, conducerea tehnico-administrativă împreună cu comitetul sindicatului au organizat expuneri asupra proceselor tehnologice, urmate de demonstrații practice.

Spre a-i sprijini pe tinerii muncitori să-și ridice nivelul politic și ideologic, în fața lor se țin expuneri pe teme actuale ale politicii interne și externe a partidului; cei mai mulți dintre ei s-au înscris la diferite cercuri ale învățămîntului de partid și învățămîntul politic U.T.M.

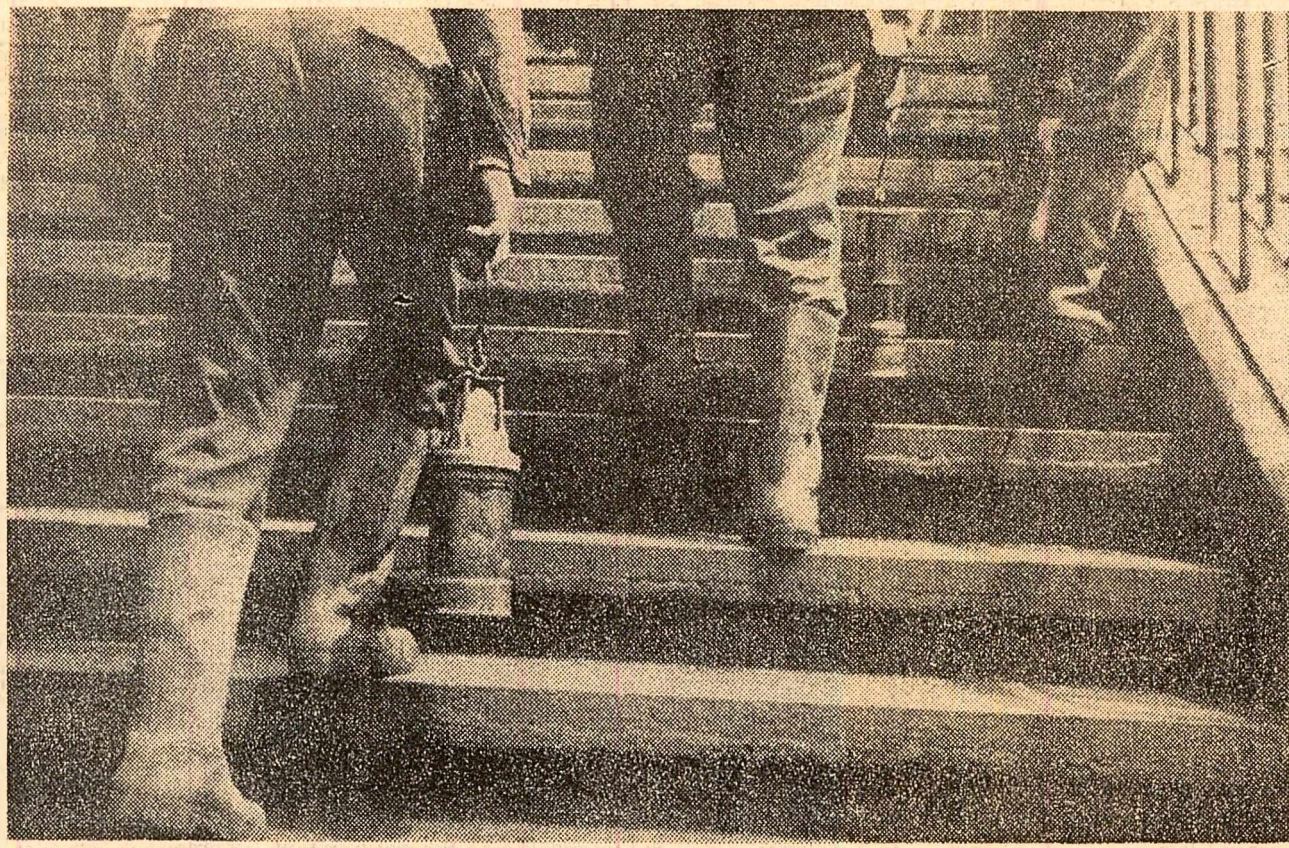
La punctul de consultații de la Fabrica de confecții și tricotate București, propagandiștii și cursanții discută despre programul consultațiilor, data și temele consultațiilor metodologice cu propagandiștii, schimburile de experiență ce se vor organiza în noul an de învățămînt de partid

TEATRE • CINEMA • TELEVIZIUNE

TEATRE: Teatrul de Stat de Operetă: 13; Buzet (orele 19.30); Teatrul Național „I. L. Caragiale” (sala Comedia): Emianescu (orele 19.30); (sala Studio): O femeie cu bani (orele 19.30); Moartea unui artist (orele 19.30); Teatrul de Stat „Ștefan Bănulescu” (sala din Bd. Sclitului Măgureanu nr. 1): Sînta Ioana (orele 19.30); Născuții lui Tîntăreanu (orele 19.30); Dragă minciunșule (orele 19.30); Teatrul „C. I. Nottara” (sala Magheru): Hipnoză (orele 19.30); Teatrul Muncitoresc: Cîntecul săvîrșit (orele 19.30); Teatrul Popolar: Teatrul evreiesc de stat: Finita la comedia (orele 20); Teatrul „Tîntăreanu”: Născuții lui Tîntăreanu (spectacol pentru copii — orele 16); Eu și materia moartă (spectacol pentru adulți — orele 20.30); Teatrul satiric-muzical „C. Tîntăreanu”: Săvîrșit (orele 20.30); Teatrul de atîdată (orele 20); (sala Victoria): Și băieții și fetele (orele 20); Cercul de stat: Spectacol prezentat de ansamblul circuitului chinezesc (orele 20).

CINEMATOGRAFE: Viața particulară: Sala Palatului R. P. Romine (seria de bilete 1135 — orele 19.30); Republica (9.15; 11.30; 13.45; 15.30; 18.45; 21.15); Festival (9.15; 11.30; 13.45; 15.30; 18.45; 20.30 — la grădina — Pasajul Eforie — orele 20); Modern (10.15; 12.30; 14.45; 17; 19.15; 21.30); Ghepardul — cinematoscop (ambie serie); Patria (9; 13; 17; 21); Hatari (ambie serie) — București (9.30; 13; 16.30; 20); Grădina „Doina” (Str. Doamnei nr. 9 — orele 19.15); Drama Clucetiei; Luceafărul (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Capitol (9.30; 11.45; 14; 16.15; 18.45; 21 — la grădina orele 19.30); Tonia (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); (sala grădina) — orele 19; Melodia (9.45; 12; 14.15; 16.30; 18.45; 21); Al nouălea nume: Grivița (10; 12; 14; 16; 18; 20); Dracoste la zero grade: Victoria (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Gulești (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Flămura (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cel sapta Magnific — cinematoscop; Central (9.30; 12.15; 15; 18; 20.45); Înfrățirea între poare (10; 14.30; 17.30; 20.30); Floarea Manio; Lumina (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Capitol (9.30; 11.45; 14; 16.15; 18.45; 21 — la grădina orele 19.30); Tonia (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); (sala grădina) — orele 19; Melodia (9.45; 12; 14.15; 16.30; 18.45; 21); Al nouălea nume: Grivița (10; 12; 14; 16; 18; 20); Dracoste la zero grade: Victoria (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Gulești (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Flămura (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cel sapta Magnific — cinematoscop; Central (9.30; 12.15; 15; 18; 20.45); Înfrățirea între poare (10; 14.30; 17.30; 20.30); Floarea Manio; Lumina (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Capitol (9.30; 11.45; 14; 16.15; 18.45; 21 — la grădina orele 19.30); Tonia (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); (sala grădina) — orele 19; Melodia (9.45; 12; 14.15; 16.30; 18.45; 21); Al nouălea nume: Grivița (10; 12; 14; 16; 18; 20); Dracoste la zero grade: Victoria (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Gulești (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Flămura (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cel sapta Magnific — cinematoscop; Central (9.30; 12.15; 15; 18; 20.45); Înfrățirea între poare (10; 14.30; 17.30; 20.30); Floarea Manio; Lumina (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Capitol (9.30; 11.45; 14; 16.15; 18.45; 21 — la grădina orele 19.30); Tonia (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); (sala grădina) — orele 19; Melodia (9.45; 12; 14.15; 16.30; 18.45; 21); Al nouălea nume: Grivița (10; 12; 14; 16; 18; 20); Dracoste la zero grade: Victoria (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Gulești (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Flămura (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cel sapta Magnific — cinematoscop; Central (9.30; 12.15; 15; 18; 20.45); Înfrățirea între poare (10; 14.30; 17.30; 20.30); Floarea Manio; Lumina (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Capitol (9.30; 11.45; 14; 16.15; 18.45; 21 — la grădina orele 19.30); Tonia (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); (sala grădina) — orele 19; Melodia (9.45; 12; 14.15; 16.30; 18.45; 21); Al nouălea nume: Grivița (10; 12; 14; 16; 18; 20); Dracoste la zero grade: Victoria (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Gulești (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Flămura (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cel sapta Magnific — cinematoscop; Central (9.30; 12.15; 15; 18; 20.45); Înfrățirea între poare (10; 14.30; 17.30; 20.30); Floarea Manio; Lumina (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Cuvînt (9.15; 11.30; 13.45; 16; 18.15; 20.30); Capitol (9.30; 11.45; 14; 16.15; 18.45; 21 — la grădina orele 19.30); Tonia (10; 12; 14; 16; 18.15; 20.30); (sala grădina) — orele 19; Melodia (9.45; 12; 14.15; 16.30; 18.45

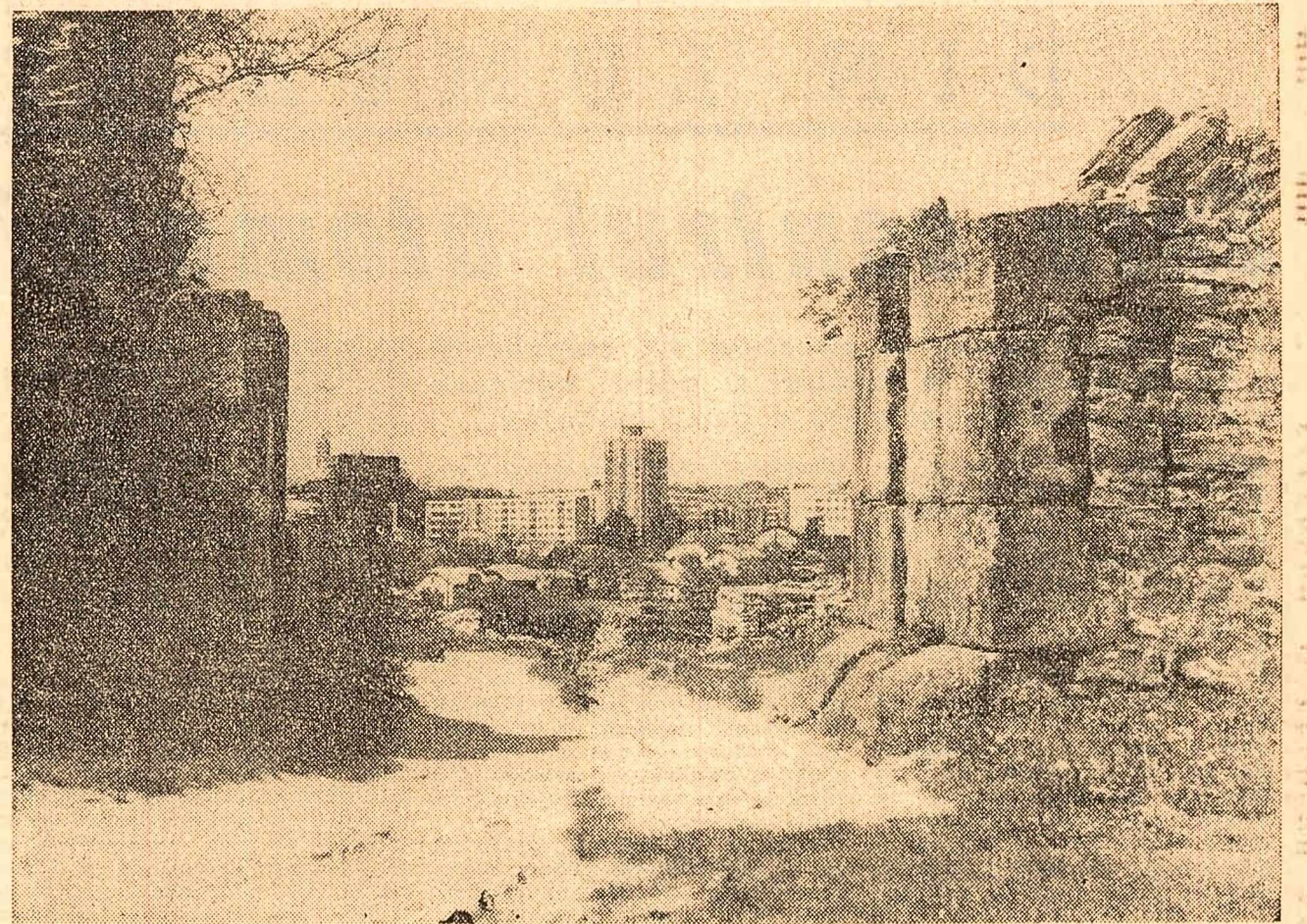
FOTOGRAFII
PREMIATE
LA CONCURSUL
„SCÎNTEII“

Ioşif TELLMANN
Lupeni

„Leştea din şut“

Premiul III

Vasile SĂHLEANU
Suceava

„Cetatea de scaun a Sucevei“

Premiul III

O P T
ŞI CU BĂTRÎNUL NOUĂ

Cel mai uşor e să-l găseşti; cel mai greu — să-l aduni. Intră pe la „mecanica“ sau treci prin „autoulitare“ sau nimerişi la „autobuz“ şi e de ajuns să pui o singură întrebare, oricât, că te îndreaptă imediat pe poteca industrială la capătul căreia dai de un Sava. Şi așa, de la un Sava la altul, descoperi la un moment dat că ai cutreierat aproape întreaga uzină. Căci de la bucată informă de metal până la autobuzul sau troleibuzul ieşit pe marea poartă a uzinei, citeva răspunzi tehnologice sînt marcate cu numele aceleiaşi familii: Sava.

— Toţi nouă?
— Nouă sîntem aicea, în uzină. Toţi 22, cu neveste şi copii. Ce-l drept, alina lume e cam greu de mobilizat, zîmbeşte bătrînul, dîndu-mi a înţelege că, la o astfel de treabă, el unul se înhamă bucuros oricînd.
— Înseamnă că vă vedeţi mai rar...
— Dacă e s-o luăm ca adunare generală, într-adevăr. Da' ne tot vizităm unii pe alţii. Eu, duminică, ştiu cum e omul bătrîn, mă scol dis-de-dimineaţă şi pînă-n prînz reuşesc să trec pe la doi-trei. Apoi, noroc cu Eugen că stă la un pas de uzină şi are şi televizor bătuatul...

Cadrul: apartamentul lui Eugen, într-unul din blocurile noi din Pieplănari. De jur împrejurul mesei, amintiri uşor declanşate, iar în mijlocul ei — un avion cu reacţie, lucrat de mina lui Eugen, şi care părea, simbol al culezantei şi avîntului, un marior cum nu se poate mai la locul lui.

nouă, şi „Autobuzul“. Mă gîndeam, escortîndu-l, că fîrării din cea mai proaspătă promoţie de muncitori ar trebui să-i audă discutînd... Să simtă emoţia acestor oameni care, intrînd în Expoziţia realizărilor economiei naţionale, fac primul drum spre locul unde sînt parcate maşinile înmănuşate şi o pîrtică a muncii lor: anonimi printre vizitatori, atenţi, cu sufletul la gură, la aprecierile celor din jur. Să înţeleagă simţămîntul acestor oameni care ştiu să măsoare, nu numai cu privirile, cu cit cresc pomii plantaţi cîndva de ei împrejurul halelor. Să vadă cum bătrînul păstrează în portofel, alături de cele mai dragi amintiri, citeva „certificate de inovator“, așa cum păstrează şi Ștefan sau Niculina și cum le vor păstra, probabil, Dumitru, Eugen și Cornel. Fiindcă ștabela meseriei conține în ea și vibrația gândirii inovatoare, transmisă de asemenea prin tradiție.

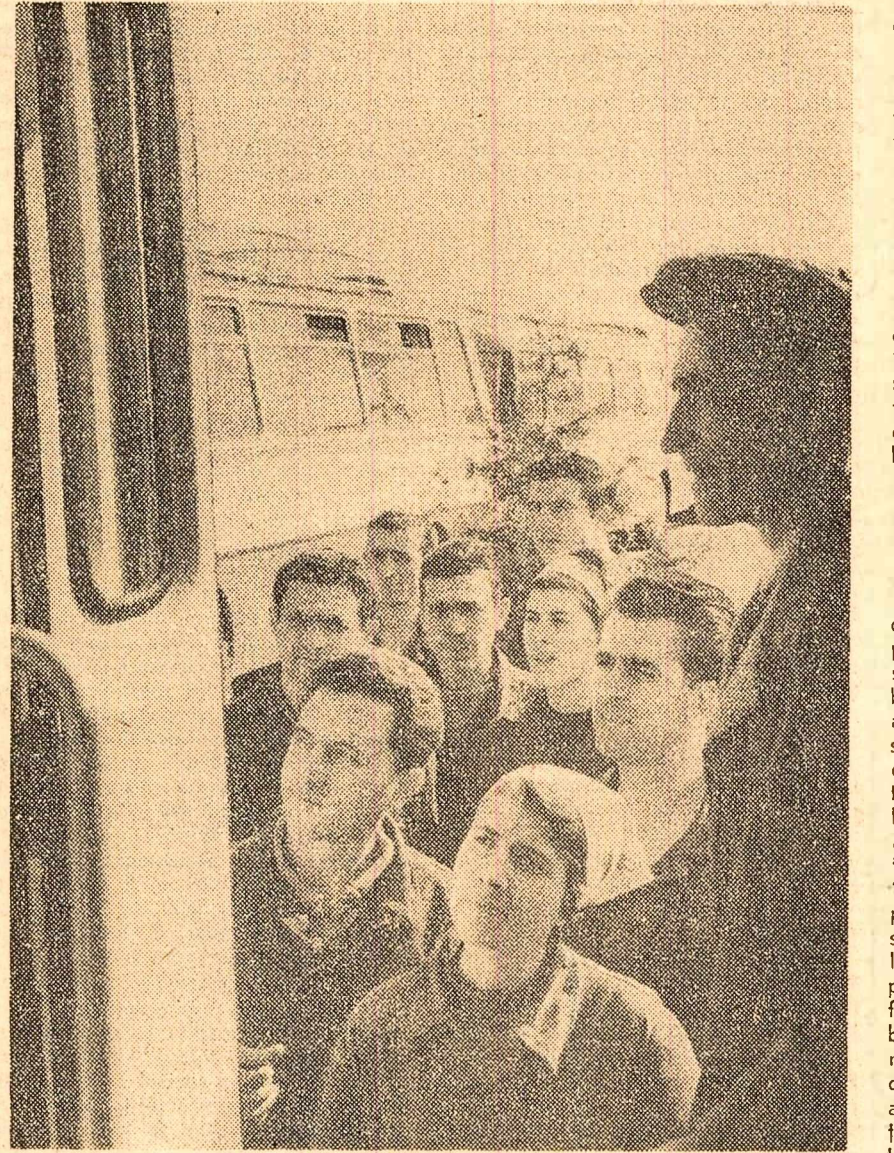
Ce e surprinzător la acest subiect?

Dificultatea, spuneam, începe din momentul cînd încerci să-i strîngi laolaltă. Poate s-o confirmi și fotoreportajul nostru care, pentru imaginea alăturată, a consumat de nouă ori mai multă energie decît pentru alte imagini. Fiindcă sînt nouă: opt și cu bătrînul nouă. Am

Pînă să se întoarcă cercetașii, acolo unde ne aflăm, lingă pontaj, ameiți de cunoașterea unui alt de numeros colectiv, încerc să pun ordine — cu ajutorul capului familiei — în tot acest tablou de nume, de vîrste și de meserii. Transcriu, într-o înfrîmțare reportajului, cartea de vizită colectivă:
— Gheorghe Sava, 37 de ani, mecanic de întreținere.
— Dumitru, 35 de ani, lăcătuș, șef de brigadă.

— Dar de cîți muncitori pulea să aibă nevoie acea „uzină“ de măcinat? S-au amintit de o rudă din Capitală. Bătrînul, pe atunci un bărbat în plină maturitate, o începuse să forjeze metalul în uzina care avea curînd să se cheme „23 August“. Trei dintre băieții lui (Dumitru, Eugen și Aurel) nureau dorința firească, întreținută de păintele lor, de a se apuca zdravăn de meserie. Li priveam acum, aici, la acești „masă rotundă“. Nici n-ai crede că au mai apucat vicisugurile patronale. Le-au apucat. Ei sînt încă destul de bine minți cum era cînd voia să ucenicise, iar de ucenicit reușea doar la coada măturii. Ușor de imaginat cît de înțim este legat moment istoric al naționalizării de viața acestei familii, așară de metalurgia ca de un magnet. Frații s-au răspîndit care încolo, în citeva uzine bucureștene, primitoare și promițătoare. Profesori le-au fost acei primii ani ai industrializării socialiste, cu greutățile, cu avînturile, cu biruințele lor.

Toate aceste fapte pot deveni obiceiul unor fructuoase cercetări și concluzii pentru filozoful și sociologul preocupat alii de problemele dezvoltării conștiinței socialiste, cît și ale felului cum își pun pe calea anii noștri asupra frășăturilor familiei muncitorești. Fiindcă aici, în coloana de reportaj, n-a mai încăput, pe spațiul meritat, acel climat specific al unei familii în care precupăria din orele de muncă își prelungesc ecoul, firesc, în felul de a-și petrece timpul liber. Ca și cum oamenii aceștia și-ar petrece ziua, succesiv, în două cămine.

O brigadă? Nu, o familie de metalurgişti: opt și cu bătrînul nouă — familia Sava — de la „Autobuzul“
Foto: Gh. Vințilă

folosit în acest scop talentul organizatoric și autoritatea palestră a șefului familiei, Gheorghe Sava. Și toți, la sfîrșitul schimbului, deși fixasem un loc de întîlnire mai precis chiar decît ceasul de la Universitate, și anume „pontajul“ secției autoulitare — principala răscură a drumurilor întregii familii — ne-am găsit destul de greu unii pe alții, fiindcă:
— „Fane a fost chemat la comitetul de partid pentru o chestiune urgentă, dar e zis că nu stă mult!“
— „acuma vine și Dumitru, nu știu ce mai avea cu băieții din brigadă!“
— „Știi, tată, că Gheorghe e în schimbul doi!“

Eugen, 30 de ani, sudor.
Ștefan, 28 de ani, strungar.
Tudora, 26 de ani, calculatoare de salarii (dar la bază, fine să precizeze bătrînul, e lăcătuș).
Corneliu, 23 de ani, lăcătuș.
— Pînă acum, șaple — operez eu cu aritmetica elementară. Nu sîntei nouă?
— Chiar nouă. Dar am văzut în carnet că ai notat în dreptul tuturor „familia Sava“. Pe fică-mea, Niculina, o cheamă însă Bolog, după bărbatu-său. Gheorghe Bolog, amîndoi lăcătuși, amîndoi în aceeași brigadă. Ce zici, iese acum socoleala?

Urme fierbinți
Și iarăși un început: 1953. Despre ceea ce se clădea atunci, în acel loc pustiu de pe lingă soseaua Giurgiului, se spunea că va deveni leagănul autobuzelor și troleibuzelor romînișii. Cînd a venit acolo bătrînul, prima lui impresie era că a nimerit pe un șantier de construcții... Într-o frază grăbită s-ar putea scrie că familia Sava a participat de la bun început, de la crearea primelor autobuze și troleibuz. Dar stăi, își amînteste bătrînul, că pe atunci noi făceam încă batoze și remorci... Asta a fost prima dată... Dumitru și Eugen, care la scurtă vreme au călcat pe urmele tatălui lor (nu tocmai exact spus, fiindcă pleacau diminețile de acasă tustre) confirmă: păi sigur, nu lucrăm cu toții în brigada matală, de la „montaj obloane“? Ștefan, însă, îi corectează grăbit: după tata, primul care a intrat în uzină am fost eu, la strungărie. Afînsă disparte aici, amintirile se întretaie, se înlîntuiesc, se suprapun.

În întregul ei, familia este memoria via a creșterii uzinei, a înființării secției și brigăzii, alilor amintiri pe care nu le-ar conșema nici o monografie. Sute de perfecționări, de modificări tehnologice — lopite în vîrsta de azi a autobuzului, troleibuzului și a autoulitarelor romînești — au lăsat urme, urme fierbinți în gîndurile și în palmele acestor oameni, așa cum vîrsta copacilor lasă urme în cercurile concentrice ale tulpinilor. Evocările sînt simple și precise; Dumitru, și Eugen, și bătrînul, și ei toți vorbesc de acele începuturi, „cînd era forțat greu, cînd nu primeam materialele ritmice și nu aveam nici atîta experiență și era atunci nevoie de oameni foarte hotărîți“. Ce și cum ar istorisi despre alții. Cu o modestie care îi scoale în afora bășii reflectorului. Printre acești „oameni foarte hotărîți“ se numără și ei, fiecare dintre ei, muncitori pretuți ai uzinei. Încredere și simț: de multă ani, Gheorghe Sava este meru ales în biroul organizației de bază; Ștefan e secretarul organizației de bază din secția mecanică; Dumitru e organizatorul unei grupe de partid; Niculina activează în comitetul U.T.M. din secție.

Toți laolaltă ar putea alcătui o brigadă complexă, familia fiind stăpînă pe citeva dintre principalele meserii metalurgice, de la lăcătuș la strungar, de la frezor la sudor. Ei se sînt, însă, membri ai unei mult mai vaste familii, cea care l-a crescut, l-a desvîrșit în meserie și l-a educat: uzina.

O dată deschis subiectul, fiecare încearcă să schițeze, pornind de la propriile sale sentimente, legătura dintre ei, nouă, și „Autobuzul“. Mă gîndeam, escortîndu-l, că fîrării din cea mai proaspătă promoție de muncitori ar trebui să-i audă discutînd... Să simtă emoția acestor oameni care, intrînd în Expoziția realizărilor economiei naționale, fac primul drum spre locul unde sînt parcate mașinile înmănușate și o pîrtică a muncii lor: anonimi printre vizitatori, atenți, cu sufletul la gură, la aprecierile celor din jur. Să înțeleagă simțămîntul acestor oameni care știu să măsoare, nu numai cu privirile, cu cit cresc pomii plantați cîndva de ei împrejurul halelor. Să vadă cum bătrînul păstrează în portofel, alături de cele mai dragi amintiri, citeva „certificate de inovator“, așa cum păstrează și Ștefan sau Niculina și cum le vor păstra, probabil, Dumitru, Eugen și Cornel. Fiindcă ștabela meseriei conține în ea și vibrația gândirii inovatoare, transmisă de asemenea prin tradiție.

Pe ea o cheama Mihaela, pe cei doi frați, mai mici, Mihai și Mihai. Dacă frății se obișnuiseră destul de repede cu orașul (vorbeau orășenește, se jucau orășenește, iar de trei ori pe săptămîna se duceau la cinematograful din cartier) ea rămăsese încă o țărănuță și la vorbă și la port, vizînd la o casă cu grădina, unde, pe o stradă țără tramvaic. Blocul de unsprezece etaje, unde locuia de aproape doi ani, o cam speria cu forțata lui, cu ascensoarele, cu veniții grăbiți și gălăgioși, care rareori își amînteau s-o întrebă ce mai face. Dimineața era la școală, acolo îi plăcea să avertă cu cine vorbea, și avea de lucru; după-amiezele și le petrecea acasă, mai învîțată, mai spăla vase, dar, oricît s-ar fi străduit, tot nu reușea să se descurce cu după-amiezele lungi și monotone; tatăl dormea, ori se apuca să repare ceva prin casă, mama își vedea de bucatărie, frații Mihai și Mihai ieșeau pe

balcon: erau grozav de încîntați de balconul lor cu flori, de la etajul unsprezece, de unde cuprîndea cu privire o mare parte a orașului. Balconul fusese denumit, pe rînd: post de observație, foisor de foc, stație meteorologică, și-n cele din urmă — cabina comandanților. Un Mihai era comandant prim, celălalt, comandant secund. Sub privirile lor pătrunzătoare orașul naviga liniștit pe toate mările și oceanele pămîntului, descoperite de Mihaela în Atlasul geografic. Din cînd în cînd, print-o port-voce de carton, comandantul prim dădea amănunte în legătură cu itinerariul parcurs, ori transmitea ordine matelotilor din balcoanele vecine. Matelotii, cam leneși, în loc să execute aceste ordine, se mulțumeau să le transmită altor matelotii din interior, pînă cînd îi vedeai trași de mîini, de urechi, smuciți încolo și-ncoace și trimiși să învețe la aritmetică.

Ei nu-i plăcea să se joace de-a vaporul, abia dacă admitea să fie pasager. Aproape în fiecare după-amiază se pregătea să meargă în vizită la vecini. Nu prea avea să fie invitată. Uneori avea noroc, dar de cele mai multe ori cobora de la etaj la etaj, unsprezece etaje, țără să schimbe măcar două vorbe cu cineva, cu oricine. Atunci se gîndea să mai stea și ea cu copiii, pe culoare, pe trepte, ori jos, în holul blocului. Copiii ar fi vrut să-i plimbe cu liftul, asta era distracția lor mult rîvnită și aspru sancționată de părinți. În loc cu ea cite trei-patru intr-o cabină. Dar ceilalți, care își așteptau rîndul, apăseau nerăbdători pe butoane, încît liftul se oprea mereu între etaje: ea se speria, copiii se întreceau în ris să chiuie. De citeva ori, administratorul o certă față de copii: cînd urcă pe jos pînă la etajul unsprezece.

Aventurile cu liftul erau primejdioase și hotărîți să renunțe la ele. Dar copiii ziseră că dacă nu se mai poate, atunci să se joace altfel cu ei, oricum. În fiecare după-amiază pe la sase o așteptau, cumini, în fața ușorii. Ea îi aduna, pe rînd, de la toate etajele, sfătîndu-i mereu să nu strige, să nu fluiere, să nu se encalere. Nimeni nu o asculta, decît în momentul cînd se prefăcea supărată: atunci se pomea un fel de liniștită cam fătarnică, de ieșeau pînă înși să vadă ce-o mai fi și asta. Părinții o certau că iar le zăpăcește copiii, ea își cerea iertare, copiii îi făceau semne că nu-i nimic, bune, rele, toate trec. Cînd ajungea cu ei în fața blocului, cu cite douăzeci o dată, nu era chip să-i mai stăpî-

MARE LINIȘTITĂ

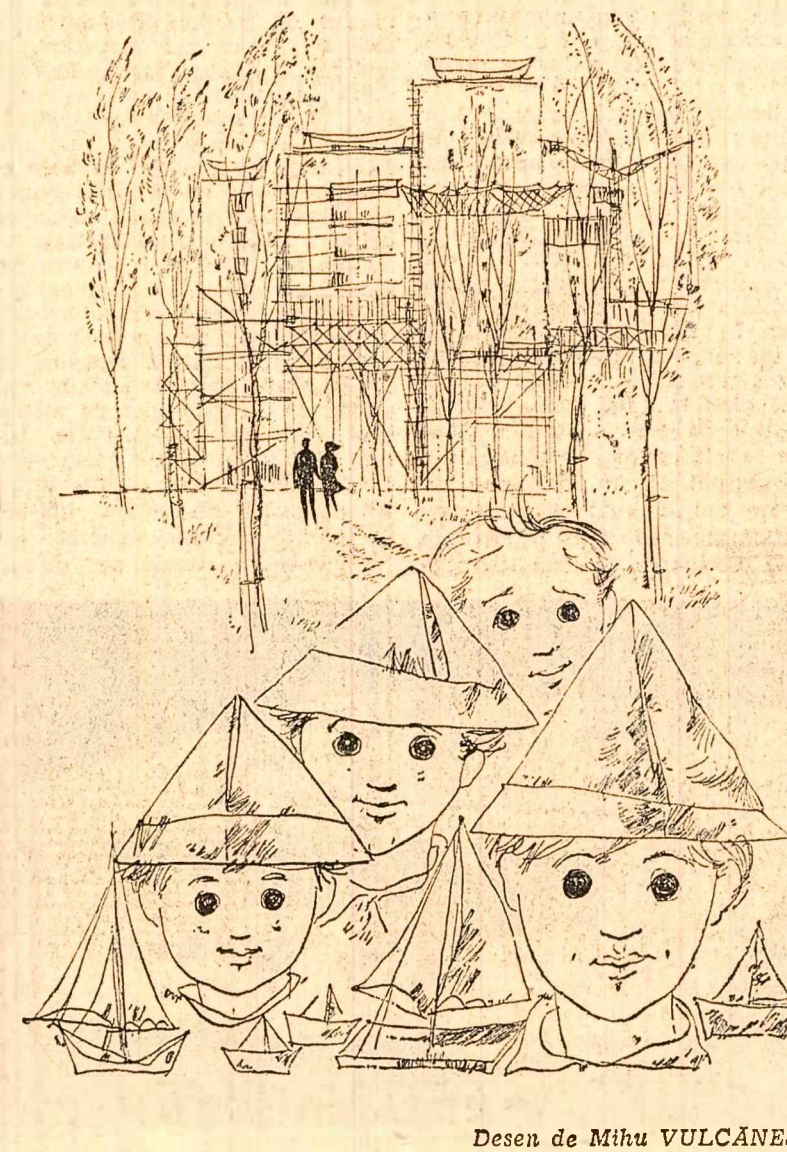
nească, strigau toți și flui erau, încît frații Mihai, de-acolo de sus, din cabina comandanților, ordonau prin port-voce de carton să se facă liniște la „babard“. Ei îi plăcea să stea în fața blocului, ar fi stat ceasuri la rînd rezemată de zid, cu mîinile încrucișate la piept. Avea impresia că se află la sea, unde asa e obiceiul, să ieși spre seară la poartă, să te uști în lungul drumului după cine vine și se duce, ori să mai schimbi o vorbă cu vecinele. Aici avea cu cine vorbi, cu femeile care se întorceau de la cumpărături, ori de la film: dacă o întrebau, povesteai și ea ce a cumpărat ieri, alături, ori cum îi merge cu școala. Spre neazul ei, copiii n-o prea lăscu să se întindă la povești cu cei mari, intervenind în discuții cu o iritare neașteptată.

Asfel, de la o zi la alta, înțeles că prietenii îi cer un dezlăcoment total: ea trebuie să fie prietena lor și numai a lor. De teamă să nu-i trădeze, copiii o conduceau la magazina, cînd avea de făcut cumpărături, ori la poșta, la librărie. Cînd o vedeau îmbrăcată de oras, se mohoiau toți: de cele mai multe ori, cu mohoarea ori cu veselia o împiedicau să-și facă drumurile în oras, unde ar fi vrut să se plimbe, ori să mai intre prin magazine. Nu se-ndura să treacă peste prietenii lor. Dar într-o seară, pe cînd se juca de-a baba oarba printre lăzile cu sticle de lapte înșirate în fața blocului, o trezi din joc o voce blîndă și parcă îngrîjorată: „Măi Mihaela, ce-i cu tine, ce-i asta?“ Au un moment greu, sufocant: nu zise nimic, nici nu se uită la cel care-i vorbea, doar se sprijini ușor de o lădă. Băiatul se îngrîjoră de-a binelea și rețede la ludă mina. Atunci ea se răsuca, vrînd să fugă, dar copiii, revolțati că a întreprins jocul, o imobilizară din citeva mișcări. Pe băiat, pe străin, nici nu se gîndiră să-l bage în seamă. Pricepînd cum stau lucrurile, băiatul se apropie de ei, își aprinsc o țigară și întrebă: „La să vedem, ce nu vă convine?“ Cîțiva se traseră la o parte, dar nu mult, doi, trei pași, ca să închege un front de apărare în dreptul lăzilor cu sticle. Ceilalți, care încă nu voiau să știe de străin, o rugau pe Mihaela să reia jocul. Ea îi lovea ușor peste mîini, încercînd să scape din strîngătoare. „Eu venii să te iau în parc, iar tu te joci! zise băiatul, apucînd-o de mîină — păi bine, chiar așa, de-a baba oarba?“ Pufăia din țigară și rîdea.

Asfel, tot rîzînd, de parcă nu s-ar mai fi putut opri, o făcu și pe ea să rîdă. Pentru prima oară i se transmitea risul unui bărbat; și tot pentru prima oară, vreaea lui. Porni alături de el avînd senzația că se desprinde de un țarm pe care n-o să se mai reîntoarcă niciodată. De sus, din cabina comandanților, frații Mihai și Mihai scrutau depărtările prin binoculuri de carton. „Mare liniștită“ anunță comandantul prim.

Desen de Mihai VULCĂNESCU

Nicolae ȚIC

DIN LUME A ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII

Spre centrul atomului

- Minusulul nucleu și structura lui complicată
• Rolul „pionilor”
• Picături și pături nucleare
• O problemă nerezolvată a fizicii moderne

Descoperirea unor fenomene legate de structura intimă a atomului a dus la concluzia că „indivizibilul”, ultima particulă a substanței, cum fusese considerat atomul, este de fapt un sistem complex. El este format dintr-un nucleu având în jurul lui, reținuți de forțe electrice, electroni negativi. Un nou capitol al fizicii — mecanica cuantică — care studiază comportarea particulelor atomice a permis să se obțină o descriere detaliată a fenomenelor ce au loc în atomi. Astfel, pe baza principiilor mecanicii cuantice se pot determina treptele electronice ale atomilor dintr-o stare inițială, cu o emisie sau cu absorbție de lumină, legăturile dintre atomi în molecule etc. Cu totul altfel se prezintă însă situația în cazul părții centrale a atomului — nucleului. Aici cercătorii sunt încă destul de puțin avansate față de complexitatea fenomenelor.

Ce putem spune despre nucleu? La începutul secolului nici nu se știa încă de existența lui. Cercătorii unor fizicieni de seamă ca Pierre și Marie Curie, E. Rutherford ș.a., au reușit să-l pună în evidență, să precizeze relațiile lui cu restul atomului. Astăzi se cunoaște că dimensiunile atomilor reprezintă circa o sutime de milionime, pe când cele ale nucleului sunt de ordinul zecimilor de miliardime de centimetru. Nucleul este deci de o sută de ori mai mic decât atomul. Și totuși, experiența a arătat cu certitudine că nucleul atomic are, de asemenea, o structură deosebit de complicată. Emissionul de radiații (de către elementele radioactive), precum și transformările nucleare artificiale, obținute în laborator, dovedesc structura complexă a nucleului.

Nucleul este compus din particule încărcate pozitiv — protonii — și particule fără sarcină electrică — neutronii. Protonul și neutronul sînt mult mai grei decât electronul, de circa 1800 de ori.

Protonul este de fapt identic cu nucleul celui mai ușor atom, acel al hidrogenului. Împreună cu un singur electron, protonul formează sistemul neutru din punct de vedere electric, care este atomul de hidrogen. În general, în toate elementele atomice neutre cuprind în nucleu un număr de protoni egal cu cel al electronilor din jurul nucleului.

Neutronul, particula lipsită de sarcină, descoperită de fizicianul englez J. Chadwick, are masa aproximativ egală cu cea a protonului. Fizicienii sovietici D. I. Ivanenko și I. Tamam, ca și fizicianul german W. Heisenberg, au formulat prima ipoteză că el ar intra în componența nucleului. Un progres însemnat în studiul comportării acestor particule a fost realizat datorită lui Heisenberg, care a presupus că protonul și neutronul reprezintă de fapt două stări distincte — una cu sarcina electrică pozitivă, iar cealaltă fără sarcină — ale unei și aceleiași particule: nucleonului.

În cazul de hidrogen, al cărui nucleu este singurul care nu conține neutroni, toate celelalte elemente conțin în nucleole lor protoni și neutroni, în număr specific lor. Astfel, nucleul atomului de „heliu patru”, element care în tabelul lui Mendeleev urmează imediat după hidrogen, este alcătuit din doi protoni și doi neutroni. Există și alte nucleole de heliu, ca cel de „heliu trei”, care are doi protoni și un singur neutron. Nucleole care diferă numai prin numărul de neutroni sînt așa-numitele nucleole izotope, care au aceeași sarcină electrică dar mase diferite. Pe măsură ce trecem la nucleole mai grele, numărul neutronilor crește tot mai mult față de cel al protonilor. Uranul 235, de exemplu, are 92 de protoni și 143 de neutroni.

Din moment ce am aflat din ce „cărămizi” este constituit nucleul, ne punem întrebarea: care este cimentul de legătură, care sînt forțele ce îl împiedică să se împrăție, asigurînd remarcabilă stabilitate a multor nucleole? În cazul legăturii dintre nucleul și electronii atomului, am văzut că răspunsul este de mult și bine cunoscut: nucleul și electronul se atrag datorită sarcinilor lor electrice de semn contrar, forța ce leagă părțile componente ale atomului fiind de natură electrostatică. Cunoșcînd natura acestei forțe, pe baza legilor fizicii atomice pot fi explicate toate proprietățile atomului. În nucleul atomului situația este însă altă, aici acționează alte forțe, specifice acestuia, ceea ce face necesară o nouă teorie științifică cu privire la modul de interacțiune a particulelor în general. De exemplu, interacțiunea dintre două particule cu sarcină electrică se exercită prin intermediul cîmpului electromagnetic creat de acestea în jurul lor. Astăzi se cunoaște unanim că lumina, ca și în general orice cîmp electromagnetic, poate fi considerată ca formată din particule, anume din fotoni. În concepția actuală, forța de

interacțiune dintre particule cu sarcini electrice poate fi explicată printr-un fenomen de schimb: dintre particulele în interacțiune, una emite un foton care este absorbit imediat de altă, procesul potecîndu-se și în sens invers. Atracția sau respingerea celor două particule sînt rezultatul acestui schimb. În fizica modernă se consideră că orice interacțiune între particule are la bază o asemenea schimb, fiecărui tip de cîmp de forțe corespunzîndu-i particule specifice.

De ce natură sînt însă cîmpurile responsabile de interacțiunile între nucleoni, adică între un proton și un neutron, între doi protoni sau doi neutroni? Aceste cîmpuri nu pot fi numite de natură electrostatică, deoarece neutronii nu au sarcină electrică și nici nu sînt respinși chiar între ei. Nu pot fi nici de natură gravitațională, aceste forțe fiind prea slabe pentru a putea fi luate în considerare. În afară de aceasta, „forțele nucleare” pe care le căutăm se mai caracterizează și prin distanțe extrem de mici de acțiune, de ordinul a 1/10 000 000 000 cm. Fizicianul japonez H. Yukawa a presupus că există o asemenea forță (mai exact un potențial) cu proprietățile căutate, dar că ea este legată de o particulă pe atunci încă necunoscută, cu masa mai mare decît a electronului. Pînă la urmă această particulă a fost descoperită de fizicianul englez C. F. Powell și denumită „mezon pi” sau „pion”. Masa ei este de circa 275 ori mai mare decît a electronului.

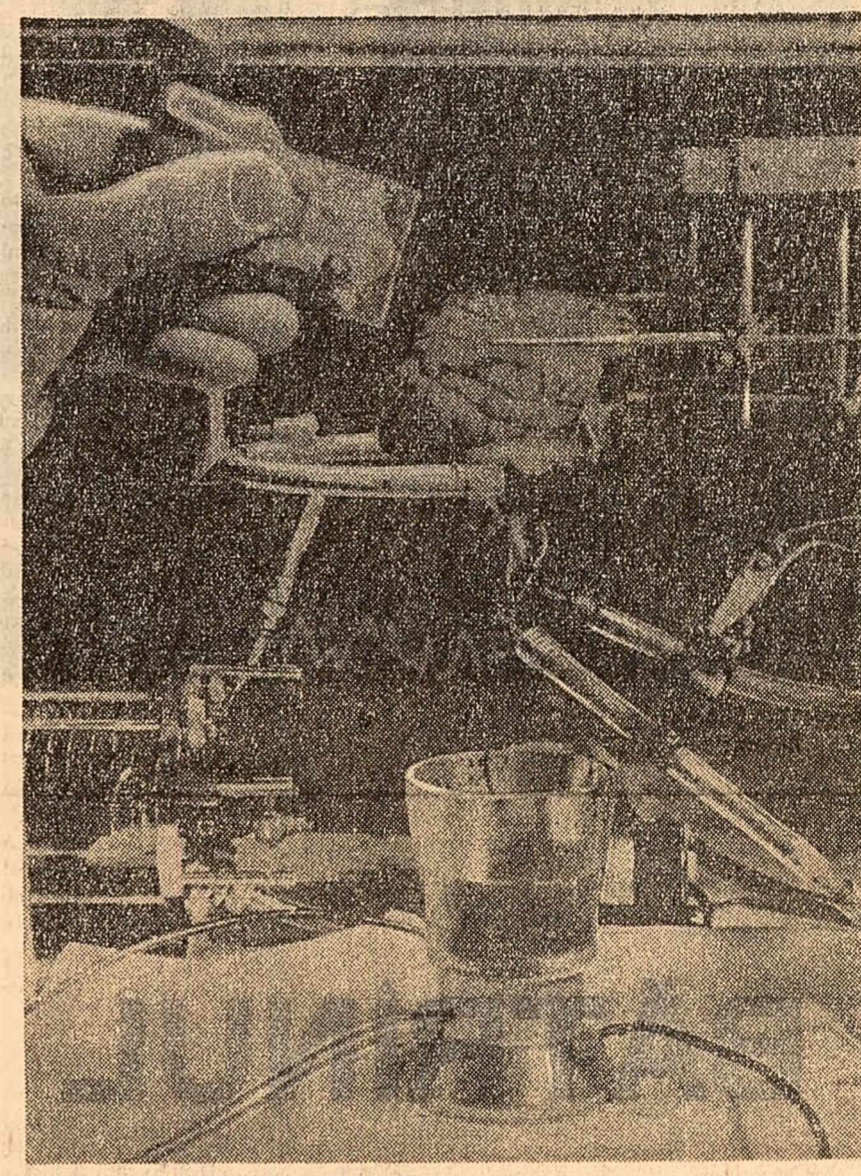
Ideea forțelor de natură mezonică este plauzibilă, dar fizicienii nu au reușit să construiască pe această bază o teorie încheiată a nucleului, valabilă măcar în cazul a doi nucleoni. Se pare că în momentul de față ne aflăm în fața unei colturii în evoluția concepției fizice despre lume, evident nu prima din istoria fizicii. Se știe că mecanica clasică, creată încă de Galilei și Newton, descrie în mod corect mișcarea corpurilor la dimensiuni mici și vitezele lor obișnuite. O aplicație chiar în cazuri atît de complicate cum este mișcarea stelelor și a vehiculelor cosmice. Atunci însă cînd fizicienii au încercat să aplice mecanica clasică la cercetarea atomului ea s-a dovedit necorespunzătoare și a trebuit să se adopte pricecipii noi ce au fundamentul mecanicii specifice a atomului — mecanica cuantică. Astăzi s-a ajuns în fața în care încercăm să adaptăm mecanica cuantică la domeniul nou al nucleului și al particulelor elementare, încercăm parca din nou să deschidem o ușă cu o cheie nepotrivită. Un mare număr de fizicieni caută încă răzgaș cheia. Probabil că numai după ce fizica va

progresa pe calea cunoașterii mai adînci a proprietăților și chiar a structurii particulelor elementare se va putea ajunge la o teorie coerentă a forțelor nucleare și structurii nucleului. Pentru moment însă, fizica încearcă, uneori cu succes, să dea soluții aproximative, pe baza teoriilor emise pînă acum. Ea poate lămurii dacă nu în întregime, cel puțin parțial și aproximativ, proprietățile nucleului, dînd explicații uneori satisfăcătoare pentru fizica experimentală. De exemplu, atît atomii cît și nucleolele sînt excitabile, adică sînt cu un surplus de energie. Atomul emite fotoni cînd trece dintr-o stare excitată într-una cu energie mai mică. La fel, nucleul: dacă se află într-o stare excitată emite o rază gama și trece într-o stare de energie mai mică. Teoria nucleului pe care o căutăm trebuie să poată prevedea, între altele, energiile și diferitele proprietăți ale stărilor excitale.

În prezent, unele răspunsuri la aceste întrebări le obținem cu ajutorul modelelor nucleare. Prin aceste modele, care au la bază presupuneri simplificatoare sau chiar analogii cu alte sisteme fizice, se realizează uneori explicarea parțială a proprietăților unor nucleole. Unul dintre aceste modele este cel al „picăturii”, construit de Niels Bohr. În acest model nucleul este asemănat cu o picătură de lichid, stabilă datorită forțelor de atracție dintre molecule. Energia de legătură a unui asemenea nucleu-picătură de materie nucleară poate fi calculată obținîndu-se rezultate în bună concordanță cu experiența. Astfel poate fi explicat teoretic, în mod cantitativ, fenomenul fisionii nucleolelor, care joacă un rol extrem de important în aplicațiile energiei nucleare.

Într-un alt model, denumit al „păturilor”, se utilizează analogia cu structura atomului; acest model a fost formulat de Maria Goepfert-Mayer și Hans Jensen, laureați ai Premiului Nobel pe anul 1963. În cazul atomului s-a observat că electronii sînt aranjați în pături care corespund unor orbite. La fel s-a putut pune în evidență existența unor pături în cazul nucleolelor. Dacă în acest model păturii complete există încă un proton sau neutron, putem considera că proprietățile caracteristice sînt determinate de acest unic nucleon. În alte modele se pune accentul pe proprietățile și mișcările colective ale nucleolelor. Ori de cite ori teoreticienii nu reușesc să explice un grup de fenomene nucleare, ei încearcă să învingă dificultatea constrîind un nou model. Din punct de vedere practic, aceste modele sînt foarte utile. Ele nu pot ține însă loc unei teorii care să explice unitar proprietățile nucleolelor și față de care modelele să constituie cazuri particulare. În elaborarea acestei teorii, cuvîntul aparține viitorului.

Conf. univ. Adrian GELBERG
Candidat în științe fizico-matematice

Cercetători din Cleveland (S.U.A.) au reușit să izoleze un creier de mînușă și să-l mențină în viață timp de câteva ore. Deși se află în această stare, creierul a reacționat la zgomote produse cu ajutorul unor piese metalice

Prezențe științifice și culturale rominești peste hotare

Din cadrul Academiei R. P. Române, mai mult de 100 de oameni de știință și artă sînt membri ai unor organisme științifice și culturale internaționale. De curînd, cu prilejul celei de-a 29-a reuniuni generale a Comitetului Electrotehnic Internațional (C.E.I.), acad. Remus Răduț, președintele Comitetului electrotehnic român, a fost ales președinte al C.E.I. pe timp de trei ani. La cel de-al IV-lea Congres Internațional al Științelor aeronautice de la Paris, acad. Elie Carafoli — care este și membru al Academiei Internaționale de Astronautică — a fost ales membru în Comitetul special pentru pregătirea următorului congres. La Londra, în cadrul celui de-al III-lea Congres Internațional de endocrinologie, a fost constituită Societatea Internațională de endocrinologie, în al cărei comitet executiv a fost ales membru acad. Ștefan Milcu. De asemenea, Academia de științe din Bologna (Italia), una dintre cele mai vechi academii de științe din Europa, a hotărît recent alegerea acad. Grigore Moisil ca membru corespondent al secției de fizică și matematică. După titlul de membru de onoare al Academiei de artă U.R.S.S., artistul poporului Corneliu Baba a fost distins recent și cu titlul de membru corespondent al Academiei de artă din Berlin.

Modelarea în biologie și medicină

Știința cercetează fenomenele naturii, societății și gîndirii cu mijloace extrem de variate. Adesea însă fenomenul ce-l interesează pe omul de știință se greu accesibil unei analize directe, fie că se deslășoară foarte repede sau prea lent, fie că forțele puse în joc sînt neobișnuit de mari sau extrem de mici pentru a putea fi măsurate ușor. Se mai poate întâmpla ca experiența respectivă să fie prea costisitoare. Acestea, ca și alte considerații similare, ne împiedică uneori să cercetăm obiectul de studiu prin mijloace directe. Asemenea obstacole pot fi evitate însă prin folosirea modelării: în locul obiectului de studiu propriu-zis se construiește un model sau un analog al acestuia, diferit din punct de vedere material de acel obiect, dar înmînd exact însuși acel obiect. Modelul nu este o copie exactă a obiectului „modelat”, ci reproduce doar însușirile lui supuse cercetării științifice. Macheta realizată de arhitect sau de inginer pentru a da chip ideilor lor despre viitoarea construcție este, în sens foarte larg, un model. Dacă dorim să aflăm însă rezistența pereților, punctele mai solicitate ale construcției, trebuie să recurgem la un model mai complicat, de pildă cu pereți din material plastic. Prin încălzirea lor proporțional cu sarcina reală și analizarea în lumină polarizată, putem determina apoi nu numai punctele de solicitare maximă, ci și mărimea sarcinii în acele puncte. Schimbarea materialului nu prezintă importanță pentru rezolvarea problemei, rezultatele obținute pe machetă, pe „model”, fiind valabile și la clădirea din beton.

Aceleași principii își pot găsi aplicare în biologie și în medicină. Rezistența oaselor și punctele lor de solicitare maximă, a căror cunoaștere este extrem de importantă, nu pot fi cercetate direct măsurări asupra radiațiilor radioactive, măsurări în radiotehnică. În afava comunicării prezentate pe secții, au mai fost expuse cîteva referințe generale privitoare la aparatele de măsurat pentru comunicații cosmice, dezvoltarea tehnicii măsurării în domeniul structurii proteinelor, precizia etaloanelor mărimilor fizice, limitele practice ale măsurării curenților și tensiunilor continue.

O reușită ilustrare a posibilităților actuale ale tehnicii măsurării au constituit-o expozițiile prezentate; dintre expozitele mai interesante pot fi menționate aparatele pentru măsurări geometrice (R.D.G.), voltmetrele numerice de mare precizie (Anglia), noi aparate electronice speciale (R.P.U.), instalația de măsurare a rezistențelor de precizie (Suedia). Delegația țării noastre a prezentat 6 comunicări primite cu interes de participanți. Lucrarea prof. Cornel Penescu, membru corespondent al Academiei R. P. Romine — un nou aparat pentru măsurarea impedanțelor folosind tranzistoare, lucrarea colectivului alcătuit din ing. A. Milea, A. Ștefan și N. Grul de la Institutul de metrologie, privind folosirea comparatorului inductiv de curent pentru măsurări de precizie precum și lucrarea referitoare la o instalație cu radioizotopi pentru determinarea proprietăților uleiurilor și materialelor, realizată de inginerii D. Pavelescu și D. Ilie, au fost evidențiate în concluziile pe secții ale conferinței.

Prin participarea a numeroase delegații din cele cinci continente, prin atmosfera de colaborare din timpul lucrărilor, cea de-a treia Conferință internațională pentru tehnica măsurării a constituit nu numai un util schimb de experiență tehnico-științifică, ci și o contribuție la întărirea colaborării dintre specialiștii din diferite țări.

Ing. Nicolae ILOIU
director general adjunct al Direcției generale pentru metrologie, standarde și invenții

Prof. dr. Emil REPCIUC
Institutul de medicină și farmacie din București

PRECIZIA ÎN TEHNICA MODERNĂ

Pe marginea lucrărilor Conferinței de tehnica măsurării de la Stockholm

Progresele științei și tehnicii sînt astăzi direct condiționate în bună parte de dezvoltarea metrologiei. Noile metode de investigare în cercetările științifice, introducerea automatizării în numeroase procese de producție, utilizarea unor noi materiale de construcție, a izotopilor radioactivi etc. impun folosirea unei tehnici a măsurărilor tot mai perfecționată. O oglindire a preocupărilor în această direcție pe plan mondial a reprezentat cea de-a III-a Conferință internațională a tehnicii măsurării (I.M.E.K.O.) care a avut loc la Stockholm între 14 și 19 septembrie.

La lucrările conferinței au participat 600 de delegați din 29 de țări. Au fost prezentate peste 110 comunicări de către specialiștii din diferite țări printre care s-au remarcat personalități ca prof. N. Theorell din Suedia, laureat al premiului Nobel, prof. B. S. Sotkov de la Institutul de automatică și telemecanică din Moscova, W. A. Wildhann, director adjunct al Oficiului american de etaloane, prof. E. Perucca de la Poli-tehnică din Torino și alții.

Fată de conferințele precedente din anii 1958 și 1961, recenta reuniune de la Stockholm s-a caracterizat prin creșterea numărului și nivelului comunicărilor prezentate, prin schimburi de experiență, teoretice și practice, în domeniul tehnicii măsurării și al aparatelor de măsurat, cît și prin participarea unor mai mare număr de firme din diferite țări la expozițiile cu noi tipuri de aparatură de specialitate, organizate în timpul desfășurării ei.

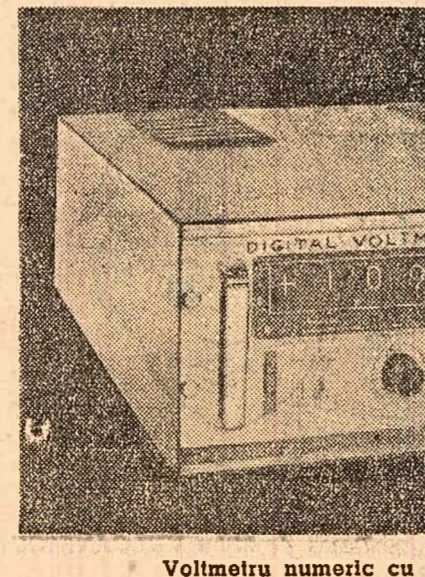
Dezvoltarea rapidă a diferitelor mijloace de măsurare, apariția de noi metode de măsurare și tipuri de aparate, aplicarea tehnicii măsurării

în noi domenii au fost temele comunicărilor prezentate la conferință. Astfel, pentru prima dată la I.M.E.K.O., s-au dezbătut probleme ale măsurărilor în biologie și ale aparatelor de măsurat pentru comunicații cosmice. Au fost relatate rezultatele privind mărirea preciziei în măsurarea unor mărimi atît foarte mici, cît și foarte mari. S-a comunicat, de exemplu, despre măsurarea unor densități de gaze foarte mici, la care într-un volum de 1 cm cîrmînd doar cîteva mii de molecule sau despre presiuni foarte mari, de peste 10⁹ N/m², la care rezistă doar unele materiale speciale. De asemenea, au fost dezbătute probleme interesante cu privire la măsurarea unor lungimi foarte mici, de ordinul unei sutimi de micron (un fir de păr are grosimea de 30—50 microni) sau a unor lungimi extrem de mari. Azi este posibilă măsurarea exactă a unei distanțe de 100 km cu o eroare mai mică de 1 mm, folosindu-se așa-numitele „lasere” (generatoare cuantice de lumină). Pentru măsurarea intervalelor de timp foarte scurte, se dovedește tot mai utilă producerea de impulsuri electrice de durată foarte mică; există astăzi generatoare care produc impulsuri cu durata de o miliardime de secundă, ceea ce înseamnă că o succesiune de un miliard de asemenea impulsuri ar dura doar o secundă. La măsurarea curenților electrice foarte mici s-a ajuns la limite care nu mai pot fi depășite decît folosindu-se aparate bazate pe principii noi. S-a realizat astfel măsurarea unor curenți echivalenți cu trecerea a cinci electroni pe secundă.

Newton/metru — unitate de măsură pentru forță.

diți speciale care îngreunează măsurarea (prezența de radiații ionizante, temperaturi extreme, vibrații, cîmpuri electromagnetice perturbatoare etc.).

Lucrările conferinței s-au desfășurat în trei secții: măsurări de măriri mecanice, măsurări fizico-chimice, măsurări electrice și electronice. În grupul problemelor legate de măsurările mecanice, cele mai multe comunicări au fost consacrate măsurării și analizei rugozității suprafețelor, măsurării fără contact a deplasărilor, măsurării forțelor prin metode electrice etc. În cadrul celei de-al doilea grup de probleme au fost tinute comunicări privind aspecte fundamentale ale metrologiei, chestiuni comune tehnicii măsurării și automatizării, metode și aparate pentru măsurări fizico-chimice, inclusiv tehnica măsurării temperaturilor în gama 10—90° K, prezentîndu-se stadiul actual al industriei aparatelor de măsurat sub aspect tehnico-științific. Ultimul grup de probleme a cuprins lucrări despre metode și aparate pentru măsurări magnetice, măsurări de măriri electrice, aplicarea electronicii la aparatele de măsurat,

Voltmetru numeric cu precizie de 0,001 la sută

Un raport publicat sub egida U. N. E. S. C. O.

La Paris a fost dat publicității, joi, raportul unei reuniuni internaționale a biologilor, geneticienilor și antropologilor, care s-a desfășurat, timp de o săptămînă, la Moscova, în luna august. Reuniunea a fost organizată de Organizația Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură (U.N.E.S.C.O.), care își are sediul la Paris. În raport se arată că cei 22 de oameni de știință din 17 țări, care au participat la reuniune, au ajuns la concluzia potrivit căreia concepțiile privind existența unor rase superioare și inferioare nu au nici o bază științifică.

Trecînd în revistă progresele făcute de știința biologică și genetică de-a lungul ultimilor 15 ani, raportul publicat de U.N.E.S.C.O. subliniază necesitatea combaterii teoriilor și prejudecăților rassistice. Rasiștii, se arată în raport, încearcă adesea să justifice teoriile lor făcînd referiri la științele biologice, sociologice și istorice și, tocmai de aceea, U.N.E.S.C.O. are datoria să continue, prin intermediul oamenilor de știință, să arate că nici o ramură a științelor nu furnizează nici măcar un singur argument concludent în sprijinul teoriilor rassistice.

Oamenii de azi, se arată în continuarea raportului, aparțin unei singure specii, homo sapiens, diferențele biologice care există între ei se datoresc diferențelor în constituția ereditară și influențelor mediului înconjurător asupra acestui potențial genetic. Există o mare diversitate genetică în cadrul întregii populații a globului. Rase pure nu există în cadrul speciilor umane. Diferențele dintre indivizii din cadrul unei rase sau al unei populații sînt adesea mai mari decît diferențele care există între rase sau populații. Nu s-a dovedit încă că întrucîturi dintre rase ar prezenta dezavantaje biologice pentru omere în ansamblu ei. Dimpotrivă, ele contribuie la menținerea lekăturilor biologice dintre grupurile umane și, astfel, duc la unitatea speciilor în diversitatea sa. Consecințele biologice ale căsătoriei nu depind de rasă. De aceea, nu există nici o justificare biologică a interzicerii căsătoriilor dintre persoane de rase diferite. Nici pe termenul potențialității ereditare privitoare la inteligență și capacitatea dezvoltării culturale și nici în privința caracterelor fizice nu există nici o justificare a acelor concepții care împart omereia în rase superioare și rase inferioare.

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT ÎN REGIUNEA GALAȚI

(Urmare din pag. I-a)

Conducătorii de partid și de stat s-au întâlnit, de asemenea, cu domnul Șoti Katurada, inginerul de garanție al șantierelor furnizoare.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a avut cuvinte de înaltă apreciere pentru calitatea tehnică a execuției navelor, pentru munca desfășurată de întregul personal în cursul pei mei călătorii de pescuit la mare distanță de țărurile patriei.

Continuându-și vizita la Galați, conducătorii de partid și de stat au fost oaspeții muncitorilor și tehnicienilor de pe șantierul mareului centru siderurgic gălățean. Împânzinați de tovarășii S. Liveanu, director general, și Șt. Rădulescu, secretar al comitetului de partid, care au prezentat stadiul în care se află în prezent lucrările, oaspeții au vizitat câteva dintre obiectivele șantierului.

În sala construcțiilor metalice, au luat cuvântul și tehnicienii care au făcut o caldă primire tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej și celorlalți oaspeți. Aici, în acest sector nu au construit, care împresionează prin nivelul tehnic al mașinilor și utilajelor, prin largile spații productive,

se realizează anual 10 mii tone de construcții metalice, dintre care cea mai mare parte sînt, în prezent, destinate vitorului laminor. Conducătorii de partid și de stat examinază cu atenție produsele, apreciind măiestria profesională cu care sînt executate și, în același timp, recomandînd colectivului o grijă continuă pentru realizarea unei facile productive și a muncii și a unei calități ireproșabile a lucrărilor.

Sînd de vorbă cu tinerii elevi ai școlii profesionale de pe lângă combinat, aflați la orele lor de practică, primul secretar al C.C. al P.M.R. se interesează de rezultatele obținute la învățătură, de condițiile care le sînt asigurate în școală, adrestandu-le imboldul de a-și însuși cu perseverență o cit mai bună calificare profesională.

În fața noastră se conținează proiectul impunător al vitorului laminor. Oaspeții lor sînt înfățișate fundațiile vitoarelor agregate, a câtor montare va începe în trimestrul IV al acestui an. Peste tot domnește ritmul febril al unui vast șantier: mașini de mare capacitate toasează pământul, altele loarnă beton, la o înălțime de cîteva zeci de metri se montează podurile rulantă. Conducerea tehnică a combi-

naturalu explică oșpeților, cu ajutorul unui plan al laminorului, amplasarea utilajelor.

Următorul obiectiv al vizitei este complexul chimic Brăila. Aici, conducătorii de partid și de stat sînt primii de tovarășii Gheorghe Mateescu, inginer șef al combinatului de celuloză și hirtie, Ion Rădulescu, inginer șef al combinatului de fibre artificiale, Traian Bișan, directorul întreprinderii de construcții și montaje, precum și de reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat.

Oaspeții s-au oprit la fabrica de fibre din celuloză. De la clădirea rotativă, unde materia primă suferă primele transformări, și pînă la mașinile de filat, în care celuloza la aspectul firului subțire și elastic, se perindă prin fața vîrșilor întreg procesul de producție al acestei întreprinderi. Se vizitează apoi laboratoarele fabricii. Oaspeții se interesează de mersul producției, de calificarea personalului.

În tot răstimpul călătoriei, conducătorii de partid și de stat au fost salutați cu multă căldură de oamnenii muncii din întreprinderile vizitate, precum și de numeroși locuitorii ai orașelor Galați și Brăila.

Simpoziioane

Vineri după-amiază a avut loc în Capitală un simpozion pe tema „România socialistă în plin avînt”, organizat de Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor culturale și științifice din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de acad. Gheorghe Vrîncu. Au vorbit despre Expoziția realizată de economia națională a R.P. Romîniei, ministrul Industriei constructoare de mașini, iar despre dezvoltarea legislației economice ale R.P. Romîniei Victor Stamate, ziarist. Participanții au vizionat documentarul „România pe meridianele lumii”.

La clubul petrolștilor din Boldești a avut loc vineri un simpozion tehnico-științific pe tema „Actualități și probleme majore în extracția petrolului”. Au participat ingineri, tehnicieni, brigadierii și alți oameni ai muncii din schelele petroliere ale regiunii, specialiști și cercetători de la Institutul de cercetări foraj-extracție Cimpina. Referate și comunicări prezentate s-au referit la actualitatea pe plan mondial în extracția petrolului; realizările obținute în cei 20 de ani de petrolștilor schelei Boldești, una din cele mai mari unități de acest gen din țară; creșterea calificării profesionale și specializarea cadrelor etc. (Agerpres)

RĂSFONDIND PRESA STRĂINĂ

O problemă viu disputată

în campania electorală din S. U. A.

PREȘEDINTELE SAU COMANDANTUL N. A. T. O. ?

Newsweek

În cadrul campaniei electorale din Statele Unite constituie un subiect de dispută problema cui trebuie să aparțină dreptul de a decide folosirea armelor nucleare în cazul unui război. Partidul democrat se situează pe poziția că acest drept și răspunderea care decurge din el trebuie să aparțină, ca și pînă acum, președintelui S.U.A. Candidatul republican B. Goldwater a anunțat însă că, în cazul că va fi ales, va renunța la o parte din controlul absolut asupra armelor nucleare americane din Europa în favoarea comandamentului suprem al N.A.T.O. (în fruntea căruia se află un general american). În opinia publică din S.U.A. se fac auzite numeroase critici la acest plan.

În această privință, publicăm mai jos două extrase din presă — un articol al lui Lloyd Norman, corespondentul la Pentagon al revistei „Newsweek”, care abordează problema în principiu, și un editorial din „New York Times”, care exemplifică ce ar fi însemnat aplicarea tezei lui Goldwater. În cazul recentului incident de la Tonkin.

În articolul său Lloyd Norman, după ce arată că „planul lui Goldwater prezintă potențial cea mai serioasă problemă a campaniei electorale”, face o descriere a tipurilor de arme nucleare — așa-numite tactice — aflate la dispoziția N.A.T.O. în Europa occidentală și a căror folosire este supusă, potrivit regulilor în vigoare, deciziei președintelui S.U.A. Sublinind că aceste arme sînt mult mai puternice decît bombele lansate în 1945 asupra orașelor japoneze Hiroșima și Nagasaki, autorul conchide în continuare ideea că ele pot fi considerate de tipul armelor folosite în trecutele războaie („convenționale”).

„Problema dacă vreo armă nucleară oarecare poate fi considerată „convențională” nu este nouă — scrie Norman. Ea a fost dezbătută în mod neîntrerupt de la războiul din Coreea. Unii teoreticieni ai forțelor aeriene doresc de multă vreme să ridice siglulul de pe armele nucleare. În 1954, unii din consilierii săi militari i-au cerut președintelui Eisenhower să folosească bombe atomice în Indochina pentru a încerca să salveze Dien Bien Phu. Eisenhower a refuzat și s-a bazat pe două motive: în primul rînd, că este foarte îndoielnic că bombele atomice ar realiza efectul tactic dorit; și în al doilea rînd, că nu doarește să supună S.U.A. oporobului psihologic de a lansa primele războaie nucleare. (N.R. — Aici și-a spus cuvîntul lupta popoarelor pentru pace, care, prin

Apelul de la Stockholm și alte campanii, au avertizat asupra răspunderii pe care și-o asumă partea care recurge prima la arma atomică). Dar senatorul Goldwater afirmă că armele atomice mici, tactice, trebuie să fie considerate „convenționale”, deoarece ar avea aceeași putere de foc pe poziția unui batalion ca și armele de infanterie obișnuite, numai că acestea ar fi obținute cu o singură armă, în loc să se folosească mai multe”.

Comentînd acest argument, autorul scrie: „Rămîne un fapt că în prezent, chiar și arma cu cea mai mică putere, cea de 20 tone de TNT, este aproape de două ori mai mare decît cea mai mare bombă convențională fabricată și folosită vreodată. Apoi există factorul suplimentar pe care îl au în comun toate armele nucleare și pe care nici o altă armă din istoria nu l-a avut vreodată: căderile radioactive”.

„Un savant civil de frunte — se arată mai departe în articol — expune lucrurile astfel: Nu poți ocoli faptul că, indiferent de ce mîci ar fi, armele nucleare sînt totuși nucleare. Există o linie psihologică de despărțire care nu poate fi șlearsă. Dacă schimbî regulile jocului și obții să se cadă de acord că armele nucleare mici sînt convenționale este altceva. Dar cum poți să stabilești o desosebire acceptată pe plan internațional între cele două mîci? Vă închipuiți că atunci cînd noi vom delona o bombă mică, rușii vor sta s-o măsoare cu enclie și vor spune: „Asta are sub 100 de tone de TNT, este deci „convențională”... sau, din contră, vor spune că folosim bombe nucleare și vor riposta cu bombe cu mai mari?” Ultimele cuvînt — cel puțin pentru săptămîna aceasta — l-a rostit în mod public comandantul aliat suprem al N.A.T.O. din Atlantic, amiralul S.U.A., Harold Page Smith, omul căruia senatorul Goldwater i-ar delega o parte din autoritatea asupra armelor nucleare. El a declarat că numai președintele S.U.A. trebuie să aibă o asemenea putere și răspundere. „Orică hotărîre de proporție — trebuie să aparțină șefului civilii ales al guvernului” — a spus el.

Este însă de presupus că, într-o situație analogă, comandanții unor forțe terestre și maritime ar putea, în cazul că ar dobîndi dreptul și mijloacele, să recurgă la arme nucleare cu cele mai grave consecințe posibile. Primădiă evită în incidentul din golful Tonkin a făcut mai evidentă ca oricînd trăjuna politică de menținere a autorității asupra armelor nucleare în mîinile Washingtonului, unde situația este cunoscută în modul cel mai complet și unde ea poate fi apreciată în cunoștință de cauză”.

Din ambele articole reiese că, dacă în situații internaționale critice din trecut în S.U.A. a învins luciditatea politică și s-a re-urs la folosirea armelor nucleare, aceasta nu înseamnă că — dată fiind existența în S.U.A. a cercurilor militariste despre care vorbește „New York Times” — primădiă războiului atomic a trecut. Tocmai de aceea forțele păcii, inclusiv partizanii păcii din S.U.A., și înțelegînd eforturile spre a obține rezolvarea rațională a problemelor nucleare, care constă în interzicerea definitivă a experimentării și folosirii armelor nucleare, în distrugerea stocurilor existente, în înfăptuirea dezarmării.

The New York Times

În articolul intitulat „Misterul din golful Tonkin” apărut în „New York Times” se arată:

„Deși unele amănunți au fost elucidate, referenți incident din golful Tonkin și consecințele sale sînt în unele privințe mai misterioase și mai neliniștitoare acum decît au fost la ori-

INFORMAȚII

CONFERINȚA DE PRESĂ LA AMBASADA R. D. GERMANE

Cu prilejul apropriei sărbătoriri a celei de-a 15-a aniversări a proclamării Republicii Democratice Germane, Ambasada R.D.G. la București a organizat vineri la amiază o conferință de presă. Au participat redactorii și presei centrale, ai radio-teliviziunii și Agenției romine de presă „Agerpres”, corespondenții străini acreditați la București, precum și atașai de presă ai unor misiuni diplomatice. Ambasadorul Republicii Democratice Germane, Anton Ruh, a vorbit despre succesele obținute de țara sa în cei 15 ani de existență.

La Casa ziaristilor din Capitală a avut loc vineri seara, cu prilejul apropriei sărbătoriri a celei de-a 15-a aniversări a proclamării Republicii Democratice Germane, prezentarea unui program de filme documentare asupra unor realizări din această țară. A fost de față ambasadorul R.D. Germane la București, Anton Ruh.

EXPOZIȚIA „ARTELE GRAFICE ÎN S.U.A.”

În Sala sporturilor din Constanța s-a deschis expoziția „Artele grafice în S.U.A.”, organizată în cadrul aranjamentului cultural între R.P. Romînia și S.U.A. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de prof. Vladimir Robu, președintele Comitetului orășenesc de cultură și artă — Constanța. În cuvîntul său, rostit în limba romînă, ministrul S.U.A. la București, William A. Crawford, a prezentat expoziția.

LA AMBASADA R. P. UNGARE

Ambasadorul R. P. Ungare la București, Jenő Kuti, a organizat vineri după-amiază o întîlnire prietenească, cu prilejul vizitei în țara noastră a directorului general al Agenției de presă ungară — M.T.I. — Sandor Bars. Au participat reprezentanți ai conducerei „Agerpres”, reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, ai Uniunii ziaristilor din R. P. Romînia.

Seara, directorul general al „Agerpres”, Andrei Vela, a oferit un dîneu în cinstea oaspetelui.

VIZITA UNEI DELEGAȚII DIN R.S.F. IUGOSLAVIA

De cîteva zile se află în țara noastră, într-o vizită de documentare în activitatea de planificare, o delegație a Institutului federativ pentru planificarea economică a R.S.F. Iugoslavia, condusă de Milovan Markovici, director în înnisuit.

Vineri după-amiază, în șirîncinatul cu afaceri ad-interim al R.S.F. Iugoslavia la București, Ante Ciudina, a oferit un cotețel cu prilejul prezentei delegației în țara noastră.

CU PRILEJUL CELEI DE-A 20-A ANIVERSĂRI A ARMATEI POPULARE CEHOSLOVACE

La Muzeul militar din Capitală s-a deschis vineri dimineața expoziția „A 20-a aniversare a armatei populare cehoslovace”, organizată cu prilejul apropriei aniversării. Au luat cuvîntul colonel Vasile Anescu și colonel Stanislav Matas, atașat militar și al aerului al R. S. Cehoslovace. (Agerpres)

La început de stagione

Astăzi-seară, la deschiderea stagiunii, Teatrul „C. I. Nottara” prezintă în premieră „Hipnoză” de Ștefan Berciu. Regia spectacolului este semnată de George Răzafel, iar scenografia a fost realizată de Traian Nițescu.

Tot astăzi-seară își deschide stagiunea și Teatrul Muncitorilor C.F.R. cu premiera „Ninge la ecuator” de Dorol Dorian. Regia este semnată de Ion Cojar. Decorurile au fost realizate de Ion Cojar și arh. Petre Pădurut, iar costumele de Eugenia Bassa Crișmaru.

Turneele lunii octombrie

În luna octombrie ne vor vizita țara noastră artiștii de peste hotare. Soprana Kalia Popova, artistă emerită din R. P. Bulgaria, laureată a premiului „Dimitrov”, solista a Operei din Sofia, va apărea la Teatrul de Operă și Balet din Capitală în zilele de 16 și 18 octombrie în spectacolele „Traviata” și „Bohema”; ovariul de coartă „Palm” din R. Germană, ai cărui membri fac parte din orchestra „Gewandhaus” din Leipzig, va interpreta lucrări de Haydn, Beethoven, Schubert în sala mică a Palatului R.P.R., în ziua de 4 octombrie. Și-a mai anunțat sosirea orchestra simfonică a Filarmonei din Ostrava, care va concerta la Cluj, Sibiu, Brașov. În Capitală, sub bagheta dirijorului Vaclav Jiracek și

te de Ion Cojar și arh. Petre Pădurut, iar costumele de Eugenia Bassa Crișmaru.

Opera de stat din Cluj a prezentat vineri seară un spectacol în premieră cu opera „Pădurea vulturilor” de Tudor Jarda. Cu acest spectacol se inaugurează stagiunea la opera clujeană. În actuala stagiune, artiștii clujeși vor prezenta 5 premiere și vor relua 50 de opere, operete și balet.

DE LA I.T.B.

Din cauza lucrărilor de modernizare a pavajului de pe strada Labirint, începînd din ziua de 5 octombrie a.c. aude „Paln” din R. Germană, ai cărui membri fac parte din orchestra „Gewandhaus” din Leipzig, va interpreta lucrări de Haydn, Beethoven, Schubert în sala mică a Palatului R.P.R., în ziua de 4 octombrie. Și-a mai anunțat sosirea orchestra simfonică a Filarmonei din Ostrava, care va concerta la Cluj, Sibiu, Brașov. În Capitală, sub bagheta dirijorului Vaclav Jiracek și

LOTO-CENTRAL

La tragerea Loto-central din 2 octombrie 1964 au fost extrase din urnă următoarele numere: 36 46 80 8 71 77 30 43 24 32. Premii suplimentare: 4 27 89. Fond de premii: 681 368 lei.

Conferință de presă a delegației olimpice a țării noastre

TOKIO (de la trîmsul special „Agerpres” — I. Gogari). Vineri, la sediul Ambasadei R. P. Romîniei de la Tokio, conducerea delegației olimpice a țării noastre a organizat o conferință de presă la care au participat oficialități japoneze și 70 de ziaristi. Cu acest prilej, Aurel Duma, președintele Comitetului olimpic romîn, a vorbit despre dezvoltarea mișcării sportive din R. P. Romînia și a prezentat ziaristilor pe membrii delegației noastre.

...În stadiul olimpic este un du-te-vino neînecat. Ieri, într-o vizită făcută în „cartierul sportivilor”, cum li se mai spune aici stadiului olimpic, chiar la intrarea pe aleea principală ne-a ieșit în față un pluton de... cicliști îmbrăcați în treninguri albește. Erau gimnastele noastre Elena Leustean, Sonia Iovan și Emilia Liță, care rula de zor pentru menținerea condiției fizice. Pe micul stadion din stadiu olimpic, atletul nostru Șerban Ciocîlău a fost asistat la un antrenament de celebrul Tajima, campion olimpic în 1936 la Berlin, primul atlet din lume care a sîrîit 16 m la trîplu.

SPORTUL

FILE DIN ISTORIA OLIMPIADELOR

• Prima afirmare olimpică a țării noastre • Iolanda Balaș: 3 recorduri olimpice în același concurs • Și acum, Tokio...

Cel de-al doilea război mondial întrerupe din nou șirul Jocurilor olimpice; de fișile din 1940 și 1944 nu se pot desfășura. Prima Olimpiadă postbelică are loc în 1948 la Londra, la ea participînd 59 de țări. Atletul olandez Fanny Blankers-Koen, învingătoare în patru probe, este „eroina” acestei ediții. Două mari figuri ale sportului mondial — cehoslovacul Emil Zatopek (în cursule atletice de fond) și suedezul Gert Fredriksson (la călăce) — obțin la Londra primele lor mari succese olimpice.

Finlanda, „țara celor 1000 de lacuri”, găzduiește, peste 4 ani, la Helsinki, cea de-a XV-a ediție a Jocurilor olimpice moderne. Cîtra țării participante crește la 69, iar a sportivilor care concurează se apropie de 6.000! De consecvență participare, pentru prima oară în istoria Jocurilor, a sportivilor sovietici, care — prezentînd o delegație numeroasă și bine pregătită — ocupă primul loc în clasamentul pe țări. Jocurile olimpice de la Helsinki au prilejul lui Emil Zatopek, „omul locomotivă”, o afirmare impresionantă: după ce a învins la 10.000 m și la 5.000 m, el a cîștigat și maratonul, în aceeași zi în care soția sa, Dena, devenea și ea campionă olimpică la armarea suliței!

Pentru țara noastră, Jocurile olimpice de la Helsinki prezintă o importanță deosebită. Participăm cu o delegație puternică, bine pregătită, care obține prima sa afirmare olimpică. Reprezentanții sportului nostru au cîștigat atunci o medalie de aur, una de argint, și două de bronz, alți șase sportivi s-au clasat printre primii șase la diferite probe. Îndepărtatul continent australian este gazda Jocurilor olimpice din 1956. Distanța mare de Europa face ca participarea să fie în mică măsură: la Melbourne: 67 de țări cu aproape 3.600 de concurenți. Lupta sportivă este însă deosebit de pasionantă, performanțele de valoare s-au îmbucinate. În atletism se impune svedezul Vladimir Kuti, învingător la 5.000 și 10.000 m, un demn urmaș al lui Zatopek.

Sprinterul american Morrow cîștigă 3 medalii (100 m., 200 m. și ștețai), dar pe lista campionilor înfilinim și alte nume celebre ca: brazilianul De Silva (trîplu salt), americanul Bob Richards (prîjîniță), francezul Alain Mimoun (maraton), sovieticele lauzneze și Tșevchici (la suliță și greutate) etc. Natașia e dominată de australieni, în a căror gîrîntură strălucesc Murray Rose, John Henrick, Dawn Fraser și Lorraine Crapp. Gimnăștii sovietici domină în întrecerea de la West Melbourne Stadium, unde cuceresc 15 medalii de aur!

Această ediție a J. O. reprezintă una din cele mai frumoase pagini din istoria sportului romînesc, reprezentanții noștri revinînd în țară cu un total de 13 medalii. Leon Rotman (canoe simplu viteză și fond), Nicolae Linca (box), Ștefan Petrescu (tiri) și cuplul S. Ismailciuc-A. Dumitru (canoe dublu-viteză) obțin medalii de aur. Boxerii Mircea Dobrescu și Gheorghe Negrea, precum și scrimera Olga Orban aduc țării medalii de argint, iar altele 5 medalii de bronz (boxerul C. Dumitrescu, luptătorul F. Horvát, trăgătorul Gh. Lichiardopol, gimnasta Elena Leustean și echipa feminină de gimnastică) completează șirul succesorilor care aduc Romîniei locul 11 în clasamentul general.

Roma, 1960. Întrecerile celei de-a

XVII-a Olimpiade depășesc toate recordurile de participare: 84 de țări, 7.000 de sportivi! Creșterea vertiginoasă a nivelului sportului mondial ne face să asistăm la cifre impresionante. Se bat 31 de recorduri mondiale și 73 de recorduri olimpice. Pe stadioanele și în sălile „orașului etern”, sute de mii de spectatori admiră campioni olimpici de mare prestigiu ca atleții Bolotnikov, Wilma Rudolph, Iolanda Balaș, Berutti, Elliott, Șavladake, Bikila Abebe, Boston, Rudenko, Elvira Ozolina, Nina Panomareva, gimnăștii Șahlin, Ono, Azarian, Larișsa Latînina, halteroforul Vlasov, înotătorii Konrad și Devitt și mulți alții.

La cea mai dificilă întrecere olimpică a tuturor timpurilor, comportarea sportivilor romîni este la înălțime. Iolanda Balaș bate de 3 ori, în cadrul aceluiași concurs, recordul olimpic al probei sale și cucerește medalia de aur. Luptătorul Pîrvulescu și trăgătorul Ion Dumitrescu și ei pe cea mai înaltă treaptă a podiumului. Cei alții medaliați romîni la Roma sînt: luptătorul I. Cernea (argint), canoistul L. Rotman, scrimera Maria Vicot, boxerul I. Monea, luptătorul I. Șarun, atleta Lia Manoliu și echipa feminină de gimnastică (bronz). Ca urmare a cuceririi acestor medalii și a altor multe locturi frumose obținute în diferite întreceri de la Roma, țara noastră ocupă locul 10 în clasamentul național pe națiuni, din 84 de țări participante.

Și acum, Tokio... Istoria Olimpiadelor s-a continuat la 10 octombrie 1964, cînd începe a XVIII-a ediție a Jocurilor olimpice.

Radu STANCIU

În cîteva rînduri

• Turneul candidaților la titlul mondial de sah a continuat la Suhumi cu desfășurarea rîndului 16-a (penultima). S-au terminat 7 din cele 9 partide programate Juind cu negrele. Margareta Teodorescu a fost înțrecută de Zvonirina înaintea ultimei rînde, în fruntea clasamentului se află Lazarevici (fugoslavina) cu 12 puncte și o partidă întreruptă. Ea este urmată de Zatulovskaia (U.R.S.S.) și Kusnir (U.R.S.S.) cu cîte 11,5 puncte.

• Sala sporturilor de la Floreasca va găzdui astăzi-seară de la ora 19 meciul de box Steaua — Metalul București contînd pentru campionatul republican pe echipe. Duminică dimineața de la ora 9.30 vor avea loc în „cuplaj”, pe terenul din str. Ion Vidu, meciurile Progresul București — Progresul Brăila și Rapid București — Metalul Boșca Romînia.

ORIENTUL ARAB: de la 1001 de nopți la 1001 izvoare de petrol

• Pămîntul fierbinte ascunde cele mai mari surse de combustibil ale lumii. • „Fifty-fifty” sau cine la jumătatea cea mai mare • O.P.E.C.: consecvenții nu sînt dispuși să facă concesii

După cum s-a anunțat, joi au început la Beirut convoorbirile reprezentanților statelor membre ale Organizației țărilor exportatoare de petrol (O.P.E.C.), consacrate problemei sporirii redevențelor plătite de către companiile străine care exploatează petrolul acestor țări.

...E greu să ne închipuim lumea în care trăim fără petrol. Motoare, uzine, centrale electrice, automobile, vapoare, locomotive, avioane, rachete — toate au devenit rînd pe rînd posibile datorită puterii ascunse în țîtel.

Cît petrol s-a extras în lume în anul de pomină 1889, cînd oamenii au urmărit cu ultimele escapada a mizerăriei a celui din urmă automobil? Aproximativ 10 milioane tone. La începutul lui 1964, în orașele și pe șoselele globului circulau 150 milioane automobile. Dar, întrucît structurile din adîncuri pentru acest eveniment: cele 1.338.000.000 tone țîtel, producția mondială a anului 1963!

O deosebită surpriză a constituit-o în ultimele decenii pămîntul țărilor arabe. Să fie oare atmosfera aici dift de fierbinte locmă datorită faptului că solul ascunde cele mai mari rezerve de combustibil ale lumii? După unii specialiști, aceste rezerve s-ar ridica la 70 la sută din totalul cantităților cunoscute.

În Arabia Saudită pînă în anul 1959, în Iran pînă în anul 2005, în Irak pînă în anul 2009, în Qatar pînă în 2010, în Bahrein pînă în 2024, în Kuwait pînă în anul 2028... Multe din țările arabe care urmează să muncească în exploatarea petrolului la sfîrșitul secolului nostru sau la începutul celui viitor, încă nici nu s-au născut, dar soarta lor a și fost conștientizată...

Nu e însă bine să privești viitorul numai dintr-un singur punct de vedere. Căci pe de o parte există, în restele societății cum e ARAMCO („Arabian American Oil Company”), care a realizat cel mai mare profit în 1952—1961 un profit net de 2.835.000.000 de dolari, ceea ce reprezintă peste 57 la sută din capitalul investit. Dar, pe de altă parte, există popoarele arabe și soldații lor de la care aliment a-puțuta concesiona dorită frecarează de a deveni din ce în ce mai multul stăpîn pe bogățiile lor. Această luptă solidă a luat în ultimii ani, forma din cele mai concrete. Astfel, un șir de țări arabe — Arabia Saudită, Irak, Iran, Qatar, Kuwait, Libia — (cărora li s-au adăugat Indonezia și Venezuela, țări mai îndepărtate, dar la fel de interesate în rezistența împotriva marilor monopoluri petrolere) au alcătuit în 1959 ceea ce se numește O.P.E.C. („Organization of Petroleum Exporting Countries” — „Organizația țărilor exportatoare de petrol”).

În cadrul conferințelor O.P.E.C., la care au luat parte și reprezentanții Cartelului internațional al petrolului, reprezentanții țărilor arabe producătoare aduc întotdeauna argumente dintr-o parte și dintr-o parte în sprijinul cererilor lor de a se așeza exploatarea, prelucrarea și comercializarea petrolului pe baze mai echitabile.

Oficial, între țările arabe și concemele petrolere funcționează sistemul așa-numit „fifty-fifty”. Asta înseamnă că la fiecare tonă de petrol extras, pătîile cu parte de un beneficiu egal — jumătate-jumătate. În realitate însă lucrurile nu stau deloc așa, căci prețul este socotit la petrolul extras brut. Prin prelucrarea și comercializarea, prețul petrolului crește ca un bulgăre de zăpădat. În Golful Persic, un baril (de țîtel extras costă doar 16 cenți). Aceștii cenți de petrol ajung la porturile Europei occidentale valoroz de 20 de ori mai mult: 3 dolari și 30 de cenți. Dar pînă va ajunge la consumator, prețul mai crește încă, ceea ce îngăduie ziarului „Tribune de Geneve” să facă următoarea socoteală: „Din cei 11 dolari pe care consumatorul (din țările importatoare — n.r.) îl plătește pentru un baril de petrol, 5,75 dolari revin țării importatoare sub formă de taxe; 4,50 dolari rămîna în mîinile companiilor, care rețin din ei diferite cheltuieli, precum și profitul; restul de 0,75 dolari constituie venitul pe baril al țării producătoare”.

Oriental ar abstrage din sondaje scize 7 milioane barili petrol pe zi, din care Europa occidentală consumă 4 milioane. Specialiștii au făcut socoteala că în numai 5 ani — 1959—1963 — țările arabe au pierdut de pe urma concesionării petrolului suma de 1.750 miliarde dolari. Și țată și o cită provenită de la cei ce profită de pe urma concesionării: „Standard Oil Company of New Jersey” (care prin filialele sale răspîndite în 100 de țări are cel mai înestruit în anul 1963 cel mai mare profit din istoria sa: 1.015 miliarde dolari).

După date demne de încredere, media beneficiilor ce se obțin la investitiile în petrol ar ab începe de la 66 la sută, ca să ajungă uneori la 150 la sută. În același timp, venitul mediu pe cap de locuitor nu depășește în Orientul arab 100 de dolari pe an...

E lesne de înțeles dorința popoarelor arabe de a obține o mai echitabilă împărțire a profiturilor de pe urma exploatarea petrolului. Sporul de 5 la sută obținut la conferința O.P.E.C. din decembrie 1963 li se pare derizoriu. Pentru comunitatea O.P.E.C., care a înestruit țările exportatoare cu nepăsări revendicarea de sporire a beneficiului ce le revine cu 11 cenți la barilul de petrol extras. Aceasta ar însemna doar o micșorare nelăsănată a profiturilor cartelurilor, dar lupta se anunță de pe acum aprigă. Concesionarii nu sînt obșnuși (și nici dispuși) să facă concesii...

Radu TULESCU

*) Un baril = aproximativ 160 de kg.

DE PESTE HOTARILE

Corespondență din Paris

Reluarea activității parlamentare

Vineri după-amiază, în palatele Bourbon și Luxembourg au fost reluate — după vacanța de vară — lucrările celor două camere ale parlamentului francez: Adunarea Națională și Senatul. Politiv constituțiile, prima parte a sesiunii parlamentare urmează să dureze până la 20 decembrie.

În ședința de deschidere, președintele Adunării Naționale, Jacques Chaban-Delmas, precum și Pierre Dumas, secretar de stat însărcinat cu relațiile cu parlamentul, au adus un egiu memoriei lui Maurice Thorez, deputat de Ivry, care, timp de 27 de ani a fost membru al Adunării Naționale franceze. Evocând figura celui dispărut, el a subliniat rolul jucat de Maurice Thorez în lupta pentru eliberarea Franței, apoi ca ministru în guvernul constituit după eliberare, precum și în calitate de deputat.

Lucrările propriu-zise ale parlamentului vor începe la 6 octombrie. Problemele care vor fi discutate sînt cunoscute de pe acum. Ele au fost trecute în revistă de altfel în ședința Consiliului de Miniștri care s-a ținut la 30 septembrie, ședință prezidată, în lipsa președintelui de Gaulle, aflat în călătorie în țările Americii Latine, de primul ministru Georges Pompidou.

Primele puncte ale ordinii de zi sînt mai puțin însemnate, de pildă, o reformă a codului penalilor. Analiza bugetului „actului politic esențial al anului”, cum se spune într-un comentariu al agenției „France Presse”, va începe la 14 octombrie și va dura până la 20 noiembrie.

Pe ordinea de zi figurează o discuție a problemelor agricole.

Ținînd seama de actuala „grevă a laptei”, respectiv a fermierilor producători, precum și de alte revendicări ale agricultorilor, observatorii din presa locală se așteaptă la o discuție animată. „Depunerea unei moțiuni de cenzură din partea opoziției, se spune în același comentariu, „France Presse”, nu este exclusă, dar rămîne totuși improbabilă.”

La legătura cu aceasta, ziarul „Le Figaro” relatează că, în Consiliul de Miniștri, ministrul agriculturii, Pisan, a făcut o expunere asupra negocierilor din cadrul Pieței comune. Ziarul scrie că „după părerea guvernului soluționarea problemelor agricole, printre care și aceea a laptei, depinde de aceste negocieri”. După cum arată ziarul, în decembrie parlamentul ar urma să confirme, de asemenea, „opțiunile”, respectiv liniile direcționale ale celui „de-al 5-lea plan” care se referă la dezvoltarea economiei în perioada 1966—1970.

Un raport al Comisarariatului general al planului, dat publicității la 23 septembrie, este comentat pe larg în presă în aceste zile.

În Senat, președintele Gaston Monnerville a propus ca vîntoasă ședință să aibă loc la 7 octombrie. Atunci urmează să înceapă discuțiile la problemele ce vor fi ridicate de Antoine Courrière (socialist) în domeniul economic și social, de Georges Cogniot (comunist) cu privire la reforma învățămîntului și de Jean Lecanuet (M.R.P.) cu privire la bugetul rediului și televiziunii. Cu și în Adunarea Națională, și în Senat sînt prevăzute dezbateri în problemele agriculturii.

Tudor VORNICU

VIZITELE DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI DE STAT A R. P. ROMINE ÎN R. P. CHINEZĂ

PEKIN 2. — Corespondentul Agerpres, Emil Soran, transmite:

Delegația de partid și de stat a R. P. Romine în frunte cu tovarășul Ion Gheorghe Maurer, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., președintele Consiliului de Miniștri, a vizitat vineri dimineața comuna populară „Prietenia chino-romină”, din apropierea Pekinului. Delegația a fost însoțită de Li Sienn-nien, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinei, vicepremier al Consiliului de Stat al R. P. Chinei, Tau Fan, primar adjunct al orașului Pekin, Lu Pin, președintele Asociației de prietenie chino-romine, și de alte persoane oficiale.

Delegația a fost întâmpinată de conducerea și de numeroși membri ai comunei. Oaspeții au luat cunoștință de activitatea comunei și au vizitat brigăzi de producție, ateliere, magazine cooperative, policlinică, precum și locuințe ale membrilor comunei. Ați la sosire, cit și pe tot parcursul vizitei, membrilor delegației li s-a făcut o primire caldă, cordială.

În cursul după-amiezii, delegația a vizitat Muzeul Militar al Revoluției Populare Chineze.

În seara aceleiași zile, membrii delegației au asistat la un spectacol festiv de cîntece și dansuri, prezentat în sala mare a Palatului Adunării Reprezentanților Popolari pe întreaga Chină, în cinstea celei de-a 15-a aniversări a Republicii Populare Chineze.

PEKIN 2 (Agerpres). — Cu prilejul sărbătoririi celei de-a 15-a aniversări a Republicii Populare Chineze, în seara zilei de 1 octombrie în Piața Tienanmin din Pekin au avut loc un carnaval și jocuri de artificii, la care au participat un milion și jumătate de locuitori ai Pekinului.

În tribună au luat loc președintele C.C. și P.C. Chinei, Mao Tzedun, și alți conducători de partid și de stat ai R. P. Chinei. Printre delegații din străinătate care au asistat la festivitate s-a aflat și delegația R. P. Romine, în frunte cu tovarășul Ion Gheorghe Maurer.

SITUAȚIA DIN CONGO

- LUPTRE GRELE ÎN APROPIERE DE BUKAVU
- ANTOINE GIZENGA SUB STARE DE AREST

LEOPOLDVILLE 2 (Agerpres). — Lupte grele au avut loc în cursul după-amiezii de joi în apropiere de capitala provinciei Kivu, Bukavu, transmite agenția Associated Press. Agenția adaugă că trupele concentrate în garnizoana Bukavu includ în prezent numeroși mercenari albi, soșiți din Republica Sud-Africană și dintr-o serie de țări europene. Aproximativ 1.000 de soldați, făcînd parte din forțele armate răsuculate, au încercat să ocupe podul Nzibira, important punct strategic din apropierea orașului Bukavu. Forțele guvernamentale au aruncat în luptă importante unități motorizate sprijinite de avioane „T 38”. Ambele părți au suferit pierderi importante.

Trupele guvernamentale au întreprins mari „acțiuni de curățire” în rîndul populației civile, arestînd și torturînd pe cei bănușiți de simpatie față de forțele răsuculate. Un număr de 300 de congolezi s-au refugiat în cursul zilei de joi în Sudan, unde autoritățile sudaneze au hotărît să le acorde asistență necesară.

terne al Congoului, Munongo. Liderul Partidului Solidarității Africane, Antoine Gizenga, a fost acuzat de Munongo, în cadrul unui discurs, de a fi întreținut relații cu un grup „subversiv” și de a se fi pronunțat împotriva ajutorului străin în „opera de reconciliere națională preconizată de primul ministru Moise Chombe”. În comunicatul Ministerului de Interne al Congoului se arată că nimeni nu are voie să-l vadă pe „deținutul la domiciliu Antoine Gizenga, pînă la noi ordine”.

Agenciile de presă occidentale apreciază că prin arestarea de fapt a lui Antoine Gizenga, primul ministru Moise Chombe și-a înlăturat principalul adversar al politicii sale de reprimare a forțelor răsuculate din Congo.

C.A.E.R. Ședința Comisiei permanente pentru problemele valutare și financiare

MOSCOVA 2 (Agerpres). — Între 28 și 30 septembrie, la Moscova s-a ținut cea de-a 5-a ședință a Comisiei permanente a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc pentru probleme valutare și financiare. Ședința a decurs într-o atmosferă de prietenie frățescă și deplină înțelegere reciprocă.

Comisia a adoptat o serie de propuneri privind simplificarea condițiilor de transfer și de schimb al valurilor între țările membre ale C.A.E.R. La ședința comisiei s-a efectuat un schimb de experiență cu privire la stimulentele coînterării materiale a întreprinderilor industriale în rezultatele activității lor, problemele curente valutare și financiare. A fost aprobat apoi planul activității sale pe anul 1965 și nomenclatura problemelor valutare-financiare, propuse pentru a fi studiate și elaborate în următorii 2-3 ani.

„Antoine Gizenga, omul aclamat de populația din Leopoldville în cursul lunii iulie cînd se întorcea din deportarea sa de pe insula Bole-Bemba, a fost pus sub stare de arest la domiciliu”, transmite agenția Associated Press. Un număr de 8 jandarmi s-au postat în fața intrării locuinței lui Gizenga de pe malul fluviului Congo, în urma unui ordin primit din partea ministrului de in-

terne al Congoului, Munongo. Liderul Partidului Solidarității Africane, Antoine Gizenga, a fost acuzat de Munongo, în cadrul unui discurs, de a fi întreținut relații cu un grup „subversiv” și de a se fi pronunțat împotriva ajutorului străin în „opera de reconciliere națională preconizată de primul ministru Moise Chombe”. În comunicatul Ministerului de Interne al Congoului se arată că nimeni nu are voie să-l vadă pe „deținutul la domiciliu Antoine Gizenga, pînă la noi ordine”.

Agenciile de presă occidentale apreciază că prin arestarea de fapt a lui Antoine Gizenga, primul ministru Moise Chombe și-a înlăturat principalul adversar al politicii sale de reprimare a forțelor răsuculate din Congo.

La ședința comisiei au participat delegațiile R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacie, R. D. Germania, R. P. Mongolia, R. P. Polonia, R. P. România, R. P. Ungare și Uniunii Sovietice. Au asistat, în calitate de observatori, reprezentanți ai R.P.D. Coreei și Republicii Cuba.

La invitația comisiei au asistat la ședință reprezentanți ai Băncii Internaționale de Colaborare economică.

„Antoine Gizenga, omul aclamat de populația din Leopoldville în cursul lunii iulie cînd se întorcea din deportarea sa de pe insula Bole-Bemba, a fost pus sub stare de arest la domiciliu”, transmite agenția Associated Press. Un număr de 8 jandarmi s-au postat în fața intrării locuinței lui Gizenga de pe malul fluviului Congo, în urma unui ordin primit din partea ministrului de in-

Constanțin BENGA

Între Smith și Welensky

La mai puțin de o lună după vizita sa la Londra, primul ministru al Rhodesiei de sud, Ian Smith, a organizat un sondaj în rîndul populației albe din Salisbury. Sondajul efectuat joi, în capitala acestei colonii britanice cu un statut administrativ propriu, este menit să dea impresia că planurile viitoare reacționare din rîndul colonilor, vînzînd proclamarea așezii independente unilaterale, se bucură de sprijin pe plan local. Refuzînd orice drepturi celor aproximativ 4 milioane de africani, rașiții de la Salisbury vor să creeze un stat în care să dispună de putere în mod nelimitat. La Londra, Smith nu reușește să obțină sprijin pentru proiectele sale, deoarece oficialitățile engleze se văd nevoite să țină seama de reacțiile țărilor africane și asiatice membre ale Commonwealthului.

Între timp, în Rhodesia de sud s-a înlețit leroarea polițienească împotriva mișcării de eliberare a populației africane.

Pe de altă parte, pe firamentul politic din Salisbury a reapărut fostul prim-ministru al Federației Rhodesiei și Nyasalandului, Roy Welensky. Acesta s-a rălată curcilor opoziției anunțînd că partidul rhodesian format de el și concura în alegeri pe cel al lui Smith. Intervenția

de ultimă oră a lui Roy Welensky este apreciată de presa occidentală ca o expresie a îngrijorării anumitor cercuri politice de la Salisbury de a nu înlede prea mult coarda în relațiile cu Londra. În rîndurile acestor cercuri este criticat nu fondul planurilor lui Smith, ci extremismul său, care ar putea duce la o mai mare izolare a colonilor albi, în condițiile cînd lupta de eliberare a populației africane din Rhodesia de sud ia o amploare tot mai mare.

Agenciile de presă n-au comunicat încă rezultatele sondajului de joi organizat de Smith, avînd ca scop să indice care din cele două parlide: cel al lui Smith sau al lui Welensky are cei mai mulți sprijinitori în rîndul colonilor albi, sau mai bine zis care din cele două metode: proclamarea independenței „cu orice preț” sau „un compromis cu Londra”, înfrunștie mai mulți aderenți. Indiferent de rezultat, fricțiunile politice dintre parlidele neafricane de la Salisbury indică subzerența pozițiilor cercurilor rasiste, care refuză să recunoască aspirațiile populației africane spre libertate și independență.

Petre STĂNCESCU

Acord asupra principiului egalității statelor suverane

CIUDAD DE MEXICO. — După cum anunță agenția Prensa Latina, cei 26 de delegați participanți la reuniunea Comitetului special al O.N.U. în problema principiilor de drept internațional, care are loc în capitala Mexicului, au căzut de acord joi asupra a șase puncte ale principiului egalității statelor suverane. Aceste puncte sînt următoarele: statele sînt egale din punct de vedere juridic, fiecare stat se bucură de drepturile rezultînd din deplina suveranitate, fiecare stat se obligă să respecte celelalte state, integritatea teritorială și independența politică a statului sînt inviolabile. Comitetul a căzut, de asemenea, de acord asupra punctelor referitoare la dreptul fiecărui stat de a-și alege singur sistemul politic, social și economic și la asumarea de către fiecare stat a respectării obligatiilor internaționale și de conviețuire pașnică cu celelalte state.

U. R. S. S.: Direcțiile principale ale planului de perspectivă

Cuvîntarea lui N. Hrușciov

MOSCOVA 2 (Agerpres). — Președintele C.C. al P.C.U.S.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au discutat recent direcțiile și sarcinile planificării dezvoltării economiei în perioada următoare. La ședință a luat cuvîntul N. Hrușciov.

„Planurile noastre sînt îndeplinite cu succes”, a declarat el. În primul cîinci ani ai septenaliului (1959—1965) industria a realizat peste plan produse în valoare de 37 miliarde ruble. Șeful guvernului sovietic a subliniat că anul acesta s-a obținut o recoltă bună. Încă de pe acum statul a achiziționat de la sovozhori și de la colhozuri mai multe cereale decît în oricare din anii trecuți.

Dezvoltînd mai departe producția mijloacelor de producție, trebuie să se prevadă accelerarea dezvoltării mijloacelor de consum. Firește că și

în aceste condiții trebuie menținut întotdeauna la nivelul convenit apă rarea țărilor, a declarat N. Hrușciov.

Uniunea Sovietică se află într-o etapă a dezvoltării cînd trebuie să punem pe primul loc satisfacerea necesităților materiale și spirituale crescînde ale omului. Vorbitorul a subliniat importanța folosirii juste a investițiilor capitale. El a spus că întreprinderile care se construiesc în prezent trebuie să corespundă nivelului tehnic contemporan și celor mai reușite prototipuri mondiale. Nici o țară, nici măcar cea mai dezvoltată, nu va putea să progreseze rapid, dacă nu va folosi cu pricepere realizările gândirii tehnicoștiințifice mondiale.

Vorbitorul a relevat oportunitatea elaborării unui nou plan de perspectivă pe o perioadă mai îndelungată.

O PROPUNERE CEYLONEZĂ

Oceanul Indian zonă fără arme nucleare

Ideea creării de zone denuclearizate cîștigă tot mai mult teren. O inițiativă ceyloneză, referitoare la zona Oceanului Indian, lărgesc cadrul regiunilor lumii vizate a deveni inaccesibile celor mai distrugătoare dintr-unele arme. Propunerea a fost discutată de primul ministru al Ceylonului, Sirimavo Bandaranaike, cu ministrul de externe al Indiei, Swaran Singh, și așa cum arăta ziarul ec s-a bucurat de sprijinul ministrului indian.

Ideea creării unei zone denuclearizate în regiunea Oceanului Indian constituie o expresie vie a dorinței de pace care animă popoarele situate în această parte a lumii, a preocupărilor lor de a preveni apariția de baze militare și depozitare de armament nuclear. Rîndala din insulele Maldive, unde există baze militare engleze, demonstrațiile pentru pace și dezarmare din Ceylon sînt numai cîteva exemple ale unei asemenea stări de spirit. Cu toate acestea unele cercuri din țări situate în afara zonei n-au încetat să-și facă planuri de amplasare a unor noi baze militare. Revista tînisiană „Jeune Afrique” scrie într-unul din ultimele sale numere: „Cu cîteva luni în urmă întregul London și Washington au început unele conversații secrete în scopul de a „umple golul” militar care există în prezent în Oceanul Indian... Preparativele în vederea instalării unor puternice baze militare anglo-americe în Oceanul Indian sînt acum destul de avansate. O indiscreție a permis cunoașterea locurilor unde se intenționează să fie instalate acestea. Alegerea siturilor majore s-a oprit la două insule: Aldabra, din apropierea insulelor Comore, avînd drept scop să „supravegheze Africa orientală”, și Diego Garcia, care va servi probabil ca bază de plecare pentru aviația americană”.

Planurile referitoare la crearea de baze militare în insulele Oceanului Indian conferă inițiativă ceyloneză un caracter deosebit de actual. Ea va fi propusă spre discuție apropiate conferințe la nivel înalt a țărilor neangajate.

Nicolae LUPU

Corespondență din Londra

Disputa „Hardy Spicer”

Disputa de la „Hardy Spicer” din Birmingham se află în plină desfășurare, așteptînd alți sectoare ale industriei automobilelor, cit și atmosfera politică a campaniilor electorale. Totul a pornit de la greva recent declanșată de 230 controlori ai uzinei, care cer majorarea salariului cu 9 pence pe săptămînă. Conducerea firmei a oferit numai 3 pence, acțiune respinsă înș de muncitori. Repeticiunile grevei se resimț pe o scară mai largă a industriei automobilelor, dat fiind că o serie de fabrici depind de anumite piese pe care le produce „Hardy Spicer”. Lipsa acestor piese a dus, de altfel, la încetarea lucrului în alte întreprinderi, unde o parte din muncitorii au fost trimiși acasă. Pe de altă parte, comunicatele din presa de aici vorbesc despre probabilitatea unor efecte negative asupra exportului de automobile.

Hill, care este în același timp și membru al „Ligi economice împotriva naționalizării”, a vorbit chiar despre intențarea unei acțiuni judiciare împotriva liderului laborist. Spiritele au fost și mai mult alitate de o declarație insultătoare a lui Hill la adresa muncitorilor. Ulterior el și-a modificat înfructivă declarația, pe care însă cam tardiv, căci după cum scrie ziarul „Sun”, contribuția lui Hill la acest conflict a fost „de a luma gaz peste foc”.

Între-adevăr din Birmingham se transmite că reacția conducătorilor sindicali s-a manifestat prin indignare. De altfel timp de cîteva ore a persistat îndoiala dacă delegația sindicală se va prezenta sau nu la înfrînirea cu reprezentanții patronilor. Aceasta cu alți mai mult, cu cît ultimul dialoguri nu adăugărez rezultate, iar Hill afirmase că nu va da „nici un penny mai mult”.

În presa engleză se reflectă îngrijorarea unor cercuri industriale față de perspectiva ca la sfîrșitul săptămînii viitoare, în caz că situația rămîne neschimbată, 150.000 de muncitori din alte întreprinderi să-și întrerupă lucrul. Cifra s-ar putea ridica în scurtă vreme la 200.000. Implicațiile electorale ale grevei sînt, reprezentanții celor două partide de promulgiu și reciproc de a dezvălui „inelele” evenimentului.

Liviu RODESCU

BONN Tratatul olandezo-vest-german

BONN 2 (Agerpres). — Joi a luat sfîrșit la Bonn vizita oficială în Republica Federală Germană a primului ministru olandez Victor Marijnen și a ministrului său de externe, Joseph Luns.

Vizita făcută de Victor Marijnen și Joseph Luns constituie răspunsul la vizita făcută de cancelarul Erhard în luna martie în Olanda. În centrul discuțiilor a stat ideea guvernului vest-german de crearea a unei Uniuni politice vest-europene. Convorbirile au avut mai ales un caracter de schimb de vederi. Conducătorii olandezi s-au informat de sensul propunerilor vest-germane care pînă în prezent nu sînt cunoscute decît în linii mari. Prin răspunsul nici pozitiv, nici negativ dat de guvernul olandez la aceste tratative, conducătorii olandezi nu au luat nici o hotărîre dinainte — scrie agenția France Presse.

Corespondență din Alger

DEVALORIZAREA DINARULUI TUNISIAN

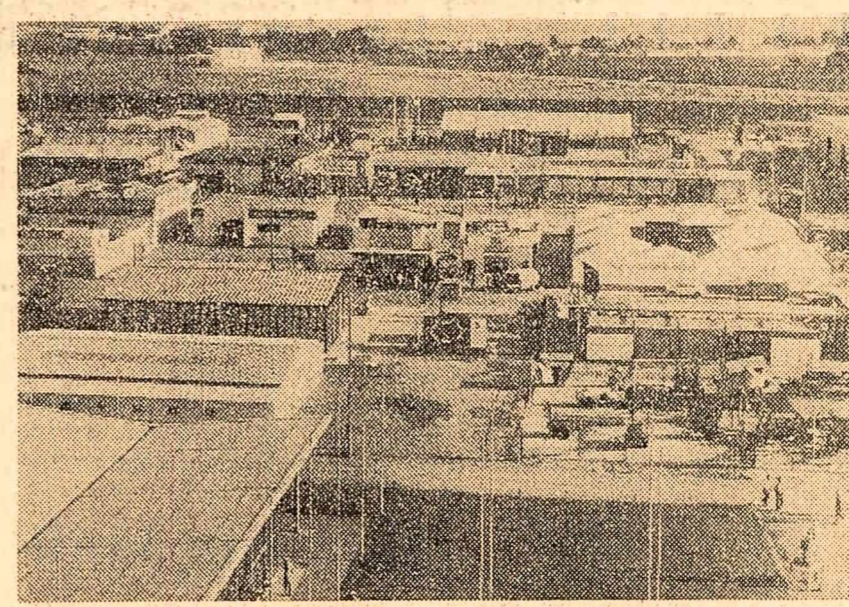
Printr-un decret lege apărut zilele trecute în Buletinul Oficial al Tunisiei, dinarul tunisian este devalorizat cu 25%. Într-o conferință de presă, Ahmen Ben Salah, secretar de stat pentru problemele de plan și ministrul tunisian al finanțelor, a anunțat că inspecții financiare vor proceda în zilele următoare la o verificare a masei din Tunis care desface produse din import și, în afara cîtorva excepții, prețurile mărfurilor importate se vor majora cu 25%. În salariale vor rămîne neschimbate pînă la sfîrșitul anului 1965. În cadrul acestei conferințe de presă, Ben Salah a anunțat că vor fi luate măsuri „menite să îmbunătățească situația economică a țării, printre care revizuirea politicii de credite și a investițiilor, precum și restringerea cheltuielilor efectuate de stat”.

După luarea acestei hotărîri, autoritățile tunisiene și șefii organizațiilor naționale au organizat în numeroase orașe și sete mitinguri pentru a explica motivele care au stat la originea măsurilor menționate și rezultatele pe care autoritățile tunisiene le scontează în urma aplicării acestora. Din știrile soșite din Tunis în capitala Algeriei, reiese că guvernul Tunisiei a adoptat această hotărîre în urma descreșterii vertiginose a cantității de devize care, după expresia cotidianului tunisian „L'Action”, „a atins un nivel extrem de scăzut și care este și o consecință a sistării de către Franța a asistenței financiare acordate Tunisiei”.

cele măsuri financiare luate de guvernul tunisian vor contribui „la înfrînerea poziției produselor tunisiene pe piața internă și internațională și la stabilizarea, îmbunătățirea și creșterea producției naționale”. Comentînd hotărîrea autorităților de la Tunis, ziarul „Le Monde” opinază că „acestea nu vor putea rezolva problemele economiei tunisiene”.

Constanțin BENGA

De altfel von Hase, secretarul de stat al informațiilor din guvernul R.F.G., a subliniat că aceste propuneri, care sînt în curs de examinare la Paris, pot face înloc obiectul unor noi modificări. Impresia pe care și-au făcut-o observatorii e că atitudinea olandeză rămîne plină de rezervă. În același timp, partea germană își exprimă speranța că guvernul de la Haga va sfîrși prin a accepta participarea la o încercare de crearea a Uniunii vest-europene. Bonnul a făcut tot posibilul să faciliteze această sarcină. Comunicatul germano-olandez insistă asupra necesității de a lăsa deschisă intrarea în „Europa politică” și a țărilor membre ale comunității actuale, adică în mod esențial a Angliei.

Ieri la Tîrgul internațional de la Alger a fost ziua Rominei. După cum s-a anunțat, tîrgul de la Alger s-a deschis la 28 septembrie

L. JOHNSON: Trebuie construite noi punți de legătură între state

BALTIMORE 2 (Agerpres). — Luînd cuvîntul joi la Universitatea John Hopkins din Baltimore, președintele S.U.A., Lyndon Johnson, s-a pronunțat în favoarea stabilirii de „noi punți de legătură” între țările occidentale și statele socialiste, pentru o perfecționare a activității în cadrul N.A.T.O. și pentru manifestarea de rețineri și înțelepciune în ce privește folosirea armei atomice.

El a declarat că epoca actuală trebuie să fie aceea a „reținerii” și că „era guvernării prin ultimatumuri a trecut pentru totdeauna”. Subliniînd că lucrul cel mai important în lume în momentul de față poate fi rezumat printr-un singur cuvînt: „Pace”, președintele a reafirmat că este dispus să plece oricunde în lume și să se întâlnească cu oricine în scopul promovării unei mai bune înțelegeri între popoare. El a adăugat că conducătorii puterilor occidentale nu vor putea „să evite consecințele catastrofelor”, decît dacă vor da dovadă de răbdare, de bun simț și vor încerca să înțeleagă pozițiile interlocutorilor lor. Președintele a spus că între țările occidentale și statele socialiste „trebuie să fie construite punți pe care să sporească schimburile comerciale, de idei, a vizitatorilor și în scopuri umanitare”.

„Pace”, președintele a reafirmat că este dispus să plece oricunde în lume și să se întâlnească cu oricine în scopul promovării unei mai bune înțelegeri între popoare. El a adăugat că conducătorii puterilor occidentale nu vor putea „să evite consecințele catastrofelor”, decît dacă vor da dovadă de răbdare, de bun simț și vor încerca să înțeleagă pozițiile interlocutorilor lor. Președintele a spus că între țările occidentale și statele socialiste „trebuie să fie construite punți pe care să sporească schimburile comerciale, de idei, a vizitatorilor și în scopuri umanitare”.

PREȘEDINTELE DE GAULLE ÎN CHILE

SANTIAGO DE CHILE. — Președintele Franței, de Gaulle, care a sosit joi în capitala Republicii Chile, a avut o înțelegere cu actualul președinte al țării, Jorge Alessandri, după care a făcut o vizită la Universitatea din Santiago. Șeful statului francez s-a întreținut și cu noul președinte ales, Eduardo Frei. Discuțiile s-au purtat asupra perspectivelor u-

nei colaborări mai strînse între cele două țări în domeniul prospecțiunilor geologice, a dezvoltării metalurgiei chilene și a pregătirii de specialiști în sectorul petrochimic.

Agenciile France Presse relatează că o problemă a căreia li s-a acordat atenție a fost perspectiva acordării unui ajutor economic și tehnic de către Franța Republicii Chile.

SCURTE ȘTIRI

LONDRA. La Londra s-a încheiat lucrările cea de-a 15-a reuniune a Comitetului internațional de termodinamică și cinetică electrochimică (C.I.T.C.E.), la care au participat electrochimicștii din 27 de țări. Din partea R. P. Romine a luat parte acad. I. Murgulescu, președintele Academiei R. P. Romine, secretar național din partea R. P. Romine în C.I.T.C.E.

MOSCOVA. Willi Stoph, președintele Consiliului de Miniștri al R. D. Germane, membru al Biroului Politic al C.C. al P.S.U.G., care a sosit la 1 octombrie la Moscova în fruntea unei delegații de partid și guvernamentale, a făcut o vizită lui Anastas Mikoiac, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S.

LONDRA. La Londra s-a încheiat lucrările cea de-a 15-a reuniune a Comitetului internațional de termodinamică și cinetică electrochimică (C.I.T.C.E.), la care au participat electrochimicștii din 27 de țări. Din partea R. P. Romine a luat parte acad. I. Murgulescu, președintele Academiei R. P. Romine, secretar național din partea R. P. Romine în C.I.T.C.E.

MADRID. Tribunalul din Madrid i-a condamnat pe tinerii Alvaro Fernandez Alonzo și Jose Delgado Guerrero la șase ani închisoare și o amendă de 100.000 pesetas. Ei au fost învinuți de a fi membri ai Partidului Comunist din Spania.

ALGER. Ieri a avut loc prima ședință a noii Adunări Naționale a Algeriei, aleasă la 20 septembrie. Cu majoritate covârșitoare de voturi, Hadj Ben Alla a fost ales președinte al Adunării Naționale.

NEW YORK. Preîntîmpinarea unui nou război mondial este problema dominantă a timpurilor noastre, se subliniază într-un mesaj adresat secretarului general al O.N.U., U Thant, de 382 de cunoscuți matematicieni americani și canadieni. Autorii mesajului își exprimă neliniștea în legătură cu faptul că matematica este aplicată în scopurile distrugerei.

ALGER. Ieri a avut loc prima ședință a noii Adunări Naționale a Algeriei, aleasă la 20 septembrie. Cu majoritate covârșitoare de voturi, Hadj Ben Alla a fost ales președinte al Adunării Naționale.

NEW YORK. Preîntîmpinarea unui nou război mondial este problema dominantă a timpurilor noastre, se subliniază într-un mesaj adresat secretarului general al O.N.U., U Thant, de 382 de cunoscuți matematicieni americani și canadieni. Autorii mesajului își exprimă neliniștea în legătură cu faptul că matematica este aplicată în scopurile distrugerei.

HANOL. La Hanoi s-au desfășurat lucrările celei de-a 8-a sesiuni lărgite a Frontului Patriei din Vietnam, la care au participat reprezentanți ai partidelor, organizațiilor de masă, naționalităților și comunităților religioase. Sesiunea a adoptat un apel prin care poporul vietnamez este chemat să lupte pentru îndeplinirea sarcinilor imediate și să fie pregătit pentru rezistența împotriva agresiunii.

WASHINGTON. La propunerea președintelui Johnson, senatul ameri-

De curînd pe linia Tokio-Osaka a fost pus în circulație trenul „Super Dream Express”. Acesta este cel mai rapid tren din lume dezvoltînd o viteză de 200 km pe oră